

لَوْحُ مِیَالِکِ سُلْطَانِ پَرِینِ

بَا

اِعرابگذاری و لغتنامه

تنظیم: عزیزاللہ سلیمانی اردکانی

مطابق ۱۱۵ بدیع

Lawḥ - i - Mubárák - i - Sultán - i - Irán

Edited and Glossary

by

A. Suleimani

Reproduced from edition
printed in Iran in 132 B.E.

Copyright © 1984 by the
National Spiritual Assembly of
the Baha'is of India

First Indian Edition

مؤسسه ملی مطبوعات امری
۱۳۲ بدیع

BAHA'I PUBLISHING TRUST
P.O. BOX 19
NEW DELHI-110 001, INDIA

هُوَ اللَّهُ تَعَالَى شَأْنُهُ الْعَظَمَةُ وَالْإِقْدَادُ

يَا مَلِكَ الْأَرْضِ أَسْمَعُ نِدَاءَ هَذَا الْمَمْلُوكِ

إِنِّي عَبْدٌ أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَأَيَاتِهِ وَفَدَيْتُ

نَفْسِي فِي سَبِيلِهِ وَيَشْهَدُ بِذَلِكَ مَا أَنَا فِيهِ

مِنَ الْبَلَايَا الَّتِي مَا حَمَلَهَا أَحَدٌ مِنَ الْعِبَادِ

وَكَانَ رَبِّي الْعَلِيمُ عَلَى مَا أَقُولُ شَهِيدًا

مَا دَعَوْتُ النَّاسَ إِلَّا إِلَى اللَّهِ رَبِّكَ وَرَبِّ

الْعَالَمِينَ وَوَرَدَ عَلَيَّ فِي حُتَيْهِ مَا لَأَرَأْتُ
 عَيْنُ الْإِبْدَاعِ شِبْهَهَا يُصَدِّقُنِي فِي ذَلِكَ
 الْعِبَادُ الَّذِينَ مَا مَنَعَتْهُمْ سُبُحَاتُ الْبَشَرِ
 عَنِ التَّوَجُّهِ إِلَى الْمَنْظَرِ الْأَكْبَرِ وَعَنْ وَرَائِهِمْ
 مَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ كُلِّ شَيْءٍ فِي لَوْجِ حَفِيطٍ
 كُلَّمَا أَمْطَرَتْ سَحَابُ الْقَضَاءِ سِهَامَ
 الْبَلَاءِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا لَكَ الْأَسْمَاءُ أَقْبَلْتُ
 إِلَيْهَا وَيَشْهَدُ بِذَلِكَ كُلُّ مُنْصِيفٍ خَبِيرٍ
 كَمْ مِنْ لَيَالٍ فِيهَا اسْتَرَأَحَتِ الْوُحُوشُ فِي

كُنَّا فِيهَا وَالطُّيُورُ فِي آوَارِهَا وَكَانَ الْغُلَامُ
 فِي السَّلَاسِلِ وَالْأَغْلَالِ وَلَمْ يَحْذِلْ نَفْسَهُ
 نَاصِرًا وَلَا مُعِينًا أَنْ إِذْ كُرِّفَ فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكَ
 إِذْ كُنْتَ فِي السِّجْنِ مَعَ أَنْفُسِ مَعْدُودَاتٍ
 وَأَخْرَجَكَ مِنْهُ وَنَصَرَكَ بِجُنُودِ الْغَيْبِ وَ
 الشَّهَادَةِ إِلَى أَنْ أَرْسَلَكَ السُّلْطَانُ إِلَى الْعِرَاقِ
 بَعْدَ الذَّنْبِ كَشَفْنَا لَهُ بِأَنَّكَ مَا كُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ
 إِنَّ الَّذِينَ اتَّبَعُوا الْهَوَىٰ وَاعْرَضُوا عَنِ التَّقْوَىٰ
 أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ وَالَّذِينَ يُفْسِدُونَ

فِي الْأَرْضِ وَيَسْفِكُونَ الدِّمَاءَ وَيَأْكُلُونَ
 أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ غَنُّ بَرِيٍّ مِنْهُمْ
 وَنَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ لَا يَجْمَعَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ لَا فِي الدُّنْيَا
 وَلَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا بِأَنْ يَتُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ
 أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ إِنَّ الَّذِي تَوَجَّهَ إِلَى اللَّهِ
 يَنْبَغِي لَهُ بِأَنْ يَكُونَ مُتَّزًا فِي كُلِّ الْأَعْمَالِ
 عَمَّا سِوَاهُ وَيَتَّبِعَ مَا أُمِرَ بِهِ فِي الْكِتَابِ كَذَلِكَ
 قُضِيَ الْأَمْرُ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ وَالَّذِينَ نَبَذُوا
 أَمْرَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ أُولَئِكَ

فِي خَطَا عَظِيمٍ

يَا سُلْطَانُ اقْسِمُكَ بِرَبِّكَ الرَّحْمَنِ بِأَنْ تَنْظُرَ

إِلَى الْعِبَادِ بِلَحَظَاتِ أَعْيُنٍ رَأْفَتِكَ وَتَحْكُمَ بَيْنَهُمْ

بِالْعَدْلِ لِيَحْكُمَ اللَّهُ لَكَ بِالْفَضْلِ إِنَّ رَبَّكَ

هُوَ الْحَاكِمُ عَلَى مَا يُرِيدُ سَتَفْنَى الدُّنْيَا وَمَا

فِيهَا مِنَ الْعِزَّةِ وَالذِّلَّةِ وَيَبْقَى الْمُلْكُ لِلَّهِ الْمَلِكِ

الْعَلِيِّ الْعَلِيمِ قُلْ إِنَّهُ أَوْقَدَ سِرَاجَ الْبَيَانِ

وَيُمِدُّهُ بِدُهْنِ الْمَعَانِي وَالتَّيْبِيَانِ تَعَالَى

رَبُّكَ الرَّحْمَنُ مِنْ أَنْ يَقُومَ مَعَ أَمْرِهِ خَلْقُ

أَلَا كُوَانِ إِنَّهُ يُظْهِرُ مَا يَشَاءُ بِسُلْطَانِهِ وَيَحْفَظُهُ
 بِقَبِيلٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ هُوَ الْقَاهِرُ
 فَوْقَ خَلْقِهِ وَالْغَالِبُ عَلَى بَرِيَّتِهِ إِنَّهُ لَهُوَ الْعَلِيمُ
 الْحَكِيمُ .

يَا سُلْطَانُ إِنِّي كُنْتُ كَأَحَدٍ مِنَ الْعِبَادِ وَرَاقِدًا
 عَلَى الْمَهَادِ مَرَّتَ عَلَى نَسَائِمِ السُّبْحَانِ وَعَلَّمَنِي
 عِلْمَ مَا كَانَ لَيْسَ هَذَا مِنْ عِنْدِي بَلْ مِنْ لَدُنْ
 غَيْرِي عَلِيمٌ وَأَمَرَنِي بِالنِّدَاءِ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ
 بِذَلِكَ وَرَدَّ عَلَيَّ مَا تَذَرَفَتْ بِهِ عُيُونُ الْعَارِفِينَ

مَا قَرَأْتُ مَا عِنْدَ النَّاسِ مِنَ الْعُلُومِ وَمَا دَخَلْتُ

الْمَدَارِسَ فَاسْئَلِ الْمَدِينَةَ الَّتِي كُنْتُ فِيهَا

لِتُؤَقِّنَ بَأْتِي لَسْتُ مِنَ الْكَاذِبِينَ هَذَا وَرَقَةٌ

حَرَكْتُهَا أَرْيَا حُ مَسِيَّةَ رَيْكَ الْغَزِيرِ الْحَمِيدِ

هَلْ لَهَا اسْتِقْرَارٌ عِنْدَ هُبُوبِ أَرْيَاحِ عَاصِفَاتٍ

لَا وَمَالِكِ الْأَسْمَاءِ وَالصِّفَاتِ بَلْ تَحْرِكُهَا

كَيْفَ تَرِيدُ لَيْسَ لِلْعَدَمِ وَجُودٌ تِلْقَاءَ الْقَدَمِ

قَدْ جَاءَ أَمْرُهُ الْمُبْرَمُ وَأَنْطَقَنِي بِذِكْرِهِ بَيْنَ

الْعَالَمِينَ إِنْ لَمْ أَكُنْ إِلَّا كَالْمَيِّتِ تِلْقَاءَ أَمْرِهِ

قَلْبَتَنِي يَدُ إِرَادَةِ رَبِّكَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ هَلْ يَقْدِرُ
 أَحَدٌ أَنْ يَتَكَلَّمَ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِهِ بِمَا يَعْتَرِضُ
 بِهِ عَلَيْهِ الْعِبَادُ مِنْ كُلِّ وَجْهِ وَشَرِيفٍ لَا
 وَالَّذِي عِلْمُ الْقَلَمِ أَسْرَارُ الْقِدَمِ إِلَّا مَنْ كَانَ
 مُؤَيَّدًا مِنْ لَدُنْ مُقْتَدِرٍ قَدِيرٍ يُخَاطِبُنِي الْقَلَمُ
 الْأَعْلَى وَيَقُولُ لَا تَخَفْ أَنْ أَقْصُصَ لِحَضْرَتِكَ
 السُّلْطَانِ مَا وَرَدَ عَلَيْكَ إِنَّ قَلْبَهُ بَيْنَ أَصْبَعَيْ
 رَبِّكَ الرَّحْمَنِ لَعَلَّ يَسْتَشْرِقُ مِنْ أَفْقِ قَلْبِهِ
 شَمْسُ الْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ كَذَلِكَ كَانَ الْحَكَمُ

مِنْ لَدَى الْحَكِيمِ مَسْزُولًا

قُلْ يَا سُلْطَانُ فَانْظُرْ بِطَرْفِ الْعَدْلِ إِلَى الْغُلَامِ

ثُمَّ احْكَمْ بِالْحَقِّ فِيمَا وَرَدَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ قَدْ

جَعَلَكَ ظِلَّهُ بَيْنَ الْعِبَادِ وَآيَةُ قُدْرَتِهِ لِمَنْ

فِي الْبِلَادِ أَنْ احْكَمْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الَّذِينَ ظَلَمُونَا

مِنْ دُونِ بَيِّنَةٍ وَلَا كِتَابٍ مُبِيرٍ إِنَّ الَّذِينَ

فِي حَوْلِكَ يُحِبُّونَكَ لِأَنْفُسِهِمْ وَالْغُلَامُ يُحِبُّكَ

لِنَفْسِكَ وَمَا أَرَادَ إِلَّا أَنْ يُقَرِّبَكَ إِلَى مَقَرِّ

الْفَضْلِ وَيُقَلِّبَكَ إِلَى يَمِينِ الْعَدْلِ وَكَأَنَّ

رَبِّكَ عَلَى مَا أَقُولُ شَهِيدًا

أَنْ يَا سُلْطَانُ لَوْ تَسْمَعُ صَبِيرًا الْقَلَمُ الْأَعْلَى

وَهَدِيرَ وَرَقَاءِ الْبَقَاءِ عَلَى أَفْنَانِ سِدْرَةِ

الْمُنْتَهَى فِي ذِكْرِ اللَّهِ مُوجِدِ الْأَسْمَاءِ وَخَالِقِ

الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ لِيُبَلِّغَكَ إِلَى مَقَامٍ لَا تَرَى

فِي الْوُجُودِ إِلَّا تَجَلَّى حَضْرَةَ الْمَعْبُودِ وَتَرَى

الْمُلْكَ أَحَقَرُ شَيْءٍ عِنْدَكَ تَضَعُهُ لِمَنْ أَرَادَ وَ

تَتَوَجَّهُ إِلَى أَفْقٍ كَانَ بِأَنْوَارِ الْوَجْهِ مُضِيئًا

وَلَا تَحْمِلُ ثِقَلَ الْمُلْكِ أَبَدًا إِلَّا لِنُصْرَةٍ

رَبِّكَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى إِذَا يُصَلِّينَ عَلَيْكَ الْمَلَائِ
 الْأَعْلَى حَبَّذَا إِلَهَذَا الْمَقَامِ الْأَسْنَى لَوْ تَرْتَقَى
 إِلَيْهِ سُلْطَانٍ كَانَ بِاسْمِ اللَّهِ مَعْرُوفًا وَ
 مِنَ النَّاسِ مَنْ قَالَ إِنَّ الْغُلَامَ مَا أَرَادَ إِلَّا
 إِبْقَاءَ إِسْمِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ قَالَ إِنَّهُ أَرَادَ الدُّنْيَا
 لِنَفْسِهِ بَعْدَ الذَّبْيِ مَا وَجَدْتُ فِي آيَاتِي مَقَرَّ
 الْأَمْنِ عَلَى قَدَرٍ أَرْضَعُ رَجُلِي عَلَيْهِ كُنْتُ فِي كُلِّ
 الْأَحْيَانِ فِي غَمَرَاتِ الْبَلَايَا الَّتِي مَا أَطْلَعَ بِهَا
 أَحَدٌ إِلَّا اللَّهُ إِنَّهُ قَدْ كَانَ عَلَى مَا أَقُولُ عَلِيمًا

كَثُرَ مِنْ أَيَّامِ اضْطَرَبَتْ فِيهَا أَحِبَّتِي لِضُرِّي

وَكَثُرَ مِنْ لَيَالٍ اِرْتَفَعَ فِيهَا نَحِيبُ الْبُكَاءِ مِنْ

أَهْلِ خَوْفًا لِنَفْسِي وَلَا يُنْكِرُ ذَلِكَ إِلَّا مَنْ كَانَ

عَنِ الصَّدَقِ مُحَرُّومًا وَالَّذِي لَا يَرَى لِنَفْسِهِ

الْحَيَوَةَ فِي أَقْلٍ مِنْ أَنْ هَلْ يُرِيدُ الدُّنْيَا عَجَبًا

مِنَ الَّذِينَ يَتَكَلَّمُونَ بِأَهْوَائِهِمْ وَهَامُوا فِي بَرِيَّةِ

النَّفْسِ وَالْهَوَى سَوْفَ يُسْأَلُونَ عَمَّا قَالُوا

يَوْمَئِذٍ لَا يَجِدُونَ لِأَنْفُسِهِمْ حَمِيمًا وَلَا نَصِيرًا

وَمِنْهُمْ مَنْ قَالَ إِنَّهُ كَفَرَ بِاللَّهِ بَعْدَ الَّذِي يَشْهَدُ

كُلُّ جَوَارِحِي بِأَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالَّذِينَ بَعَثَهُمْ
 بِالْحَقِّ وَأَرْسَلَهُمْ بِالْهُدَى أُولَئِكَ مَطَايِرُ
 أَسْمَائِهِ الْحُسْنَى وَمَطَالِيعُ صِفَاتِهِ الْعُلْيَا وَ
 مَهَابِطُ وَحْيِهِ فِي مَلَكُوتِ الْإِنْشَاءِ وَبِهِمْ نَمَتْ
 حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى مَا سِوَاهُ وَنُصِبَتْ رَايَةُ التَّوْحِيدِ
 وَظَهَرَتْ آيَةُ الْجَزْدِ وَبِهِمْ اتَّخَذَ كُلُّ نَفْسٍ
 إِلَى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا نَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ لَمْ يَزَلْ كَانَ وَلَمْ يَكُنْ مَعَهُ مِنْ شَيْءٍ وَلَا
 يَزَالُ يَكُونُ بِمِثْلِ مَا قَدْ كَانَ تَعَالَى الرَّحْمَنُ

مِنْ أَنْ يَرْتَقِيَ إِلَى إِدْرَاكِ كُنْهِهِ أَفِيْدَةُ أَهْلِ
 الْعِرْفَانِ أَوْ يَصْعَدَ إِلَى مَعْرِفَةِ ذَاتِهِ إِدْرَاكِ
 مَنْ فِي الْأَكْوَانِ هُوَ الْمُقَدَّسُ عَنْ عِرْفَانِ دُونِهِ
 وَالْمُنَزَّهُ عَنْ إِدْرَاكِ مَا سِوَاهُ إِنَّهُ كَانَ فِي أَزَلٍ
 الْأَزَالِ عَنْ الْعَالَمِينَ غَنِيًّا وَاذْكُرِ الْأَيَّامَ
 الَّتِي فِيهَا اشْرَقَتْ شَمْسُ الْبَطْحَاءِ عَنْ أَفْقِ
 مَشِيَّةِ رَبِّكَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى اعْرَضَ عَنْهُ الْعُلَمَاءُ
 وَاعْتَرَضَ عَلَيْهِ الْأَدْبَاءُ لِيَتَطَّلَعَ بِمَا كَانَ الْيَوْمَ
 فِي حِجَابِ النُّورِ مَسْتَوْرًا وَاشْتَدَّتْ عَلَيْهِ

الْأُمُورِ مِنْ كُلِّ الْجِهَاتِ إِلَى أَنْ تَفْرُقَ مِنْ فِي
 حَوْلِهِ بِأَمْرِهِ كَذَلِكَ كَانَ الْأَمْرُ مِنْ سَمَاءِ الْعِزِّ
 مَنزُولا ثُمَّ اذْكُرْ إِذْ دَخَلَ أَحَدٌ مِنْهُمْ عَلَى النَّجَاشِيِّ
 وَتَلَا عَلَيْهِ سُورَةً مِنَ الْقُرْآنِ قَالَ لِمَنْ حَوْلُهُ
 أَنَّهُا نُزِّلَتْ مِنْ لَدُنْ عَلِيمٍ حَكِيمٍ مَنْ صَدَقَ
 بِالْحُسْنَى وَأَمَّنَ بِمَا آتَى بِهِ عَيْسَى لَا يَسَعُهُ
 إِلَّا عَرَاضُ عَمَّا قُرءَ إِنَّا نَشْهَدُ لَهُ كَمَا نَشْهَدُ
 لِمَا عِنْدَنَا مِنْ كُتُبِ اللَّهِ الْمُهِمِّينَ الْقَيُومِ
 تَا اللَّهُ يَا مَلِكُ لَوْ تَسْمَعُ نَغَمَاتِ الْوَرَقَاءِ الَّتِي تَغْنُّ

عَلَى الْآفَنَانِ يَفْنَوْنَ الْآلْحَانِ يَا مُرَرِّبَكَ الرَّحْمَنُ
 لَتَدَعُ الْمُلْكَ وَرَاءَكَ وَتَتَوَجَّهُ إِلَى الْمَنْظَرِ الْأَكْبَرِ
 الْمَقَامِ الَّذِي كَانَ كِتَابُ الْفَجْرِ عَنْ أَفْقِهِ
 مَشْهُورًا وَتُنْفِقُ مَا عِنْدَكَ ابْتِغَاءً لِمَا عِنْدَ
 اللَّهِ إِذَا تَجِدُ نَفْسَكَ فِي عُلُوِّ الْعِزَّةِ وَالْإِسْتِعْلَاءِ
 وَسُمُوِّ الْعِظَمَةِ وَالْإِسْتِغْنَاءِ كَذَلِكَ كَانَ الْأَمْرُ
 فِي أُمِّ الْبَيَانِ مِنْ قَلَمِ الرَّحْمَنِ مَسْطُورًا لِأَخِيرِ
 فِيمَا مَلَكَتَهُ الْيَوْمَ فَسَوْفَ يَمْلِكُهُ غَدًا غَيْرُكَ
 أَنْ اخْتَرْتُ لِنَفْسِكَ مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ لِأَصْفِيَائِهِ

إِنَّهُ يُعْطِيكَ فِي مَمْلُوكَتِهِ مُلْكًا كَبِيرًا نَسْأَلُ اللَّهَ

بِأَن يُؤَيِّدَ حَضْرَتَكَ عَلَى إِصْغَاءِ الْكَلِمَةِ الْبَقِيَّةِ

مِنْهَا اسْتِضَاءَ الْعَالَمِ وَيَحْفَظَكَ عَنِ الَّذِينَ

كَانُوا عَنْ شَطْرِ الْقُرْبِ بَعِيدًا

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي كَرِّمِ رُؤْيِي نَصِيبِي

عَلَى الْقَنَاءِ فِي سَبِيلِكَ وَكَرِّمِ صُدُورِي

اسْتَقْبَلِي السَّهَامَ فِي رِضَائِكَ وَكَرِّمِ قُلُوبِي

تَشَبَّكَتْ لِارْتِفَاعِ كَلِمَتِكَ وَإِنْ تَشَارَا مَوْكَ وَ

كَرِّمِ عِيُونِي تَذَرَفَتْ فِي حُبِّكَ اسْأَلُكَ بِمَا لَكَ

الْمَلُوكِ وَرَاحِمَ الْمَمْلُوكِ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ
 الَّذِي جَعَلْتَهُ مَطْلَعَ أَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَمَظْهَرَ
 صِفَاتِكَ الْعُلْيَا بِأَنْ تَرْفَعَ السَّبُّوحَاتِ الْبَتَى
 حَالَتْ بَيْنَكَ وَبَيْنَ خَلْقِكَ وَمَنْعَهُمْ عَنْ
 التَّوَجُّهِ إِلَى أَفُقٍ وَحَيْكَ ثُمَّ اجْتَذِبْهُمْ يَا إِلَهِي
 بِكَلِمَتِكَ الْعُلْيَا عَنْ شِمَالِ الْوَهْمِ وَالنِّسْيَانِ
 إِلَى يَمِينِ الْيَقِينِ وَالْعِرْفَانِ لِيَعْرِفُوا مَا أَرَدْتَ
 لَهُمْ بِجُودِكَ وَفَضْلِكَ وَيَتَوَجَّهُوا إِلَى مَظْهَرِ
 أَمْرِكَ وَمَطْلَعِ آيَاتِكَ يَا إِلَهِي أَنْتَ الْكَرِيمُ

ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ لَا تَمْنَعُ عِبَادَكَ عَنْ الْبَحْرِ
 الْأَعْظَمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ حَامِلًا لِلْأَلْيِ عَلَيْكَ وَ
 حِكْمَتِكَ وَلَا تَطْرُدْهُمْ عَنْ بَابِكَ الَّذِي فَتَحْتَهُ
 عَلَى مَنْ فِي سَمَائِكَ وَأَرْضِكَ أَيُّ رَبِّ لَا تَدْعُهُمْ
 بِأَنْفُسِهِمْ لِأَنَّهُمْ لَا يَعْرِفُونَ وَيَهْرُبُونَ عَمَّا
 هُوَ خَيْرٌ لَهُمْ مِمَّا خَلَقَ فِي أَرْضِكَ فَانْظُرْ إِلَيْهِمْ
 يَا إِلَهِي بِلِحَظَاتِ أَعْيُنِ الطَّافِكِ وَمَوَاهِبِكَ
 وَخَلِصْهُمْ عَنِ النَّفْسِ وَالْهَوَى لِيَتَقَرَّبُوا إِلَيَّ
 أَفْقِكَ الْأَعْلَى وَيَجِدُوا حَلَاوَةَ ذِكْرِكَ وَلَذَّةَ

الْمَائِدَةِ الَّتِي نَزَلَتْ مِنْ سَمَاءٍ مَشِيتِكَ وَهَوَاءِ

فَضْلِكَ لَمْ يَزَلْ أَحَاطَ كَرَمُكَ الْمُمْكِنَاتِ وَ

سَبَقَتْ رَحْمَتُكَ الْكَائِنَاتِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

سُبْحَانَكَ يَا إِلَهِي أَنْتَ تَعْلَمُ بِأَنَّ قَلْبِي ذَابَ

فِي أَمْرِكَ وَيَغْلِي دَمِي فِي كُلِّ عِرْقٍ مِنْ نَارِ حُبِّكَ

وَكُلُّ قَطْرَةٍ مِنْهُ يُنَادِيكَ بِلِسَانِ الْحَالِ بِأَرْبَى

الْمُتَعَالِ فَاسْفِكْنِي عَلَى الْأَرْضِ فِي سَبِيلِكَ

لِيَنْبُتَ مِنْهَا مَا أَرَدْتَهُ فِي الْوَاحِدِ وَسَتْرَتَهُ

عَنْ أَنْظِرْ عِبَادَكَ إِلَّا الَّذِينَ شَرِبُوا كَوْنًا الْعِلْمِ
 مِنْ أَيَادِي فَضْلِكَ وَسَلَسِيلَ الْعِرْفَانِ مِنْ
 كَأْسِ عَطَائِكَ وَأَنْتَ تَعْلَمُ يَا إِلَهِي بِأَنِّي مَا أَرَدْتُ
 فِي أَمْرٍ إِلَّا أَمَرَكُ وَمَا قَصَدْتُ فِي ذِكْرٍ إِلَّا ذَكَرَكَ
 وَمَا تَحَرَّكَ قَلْبِي إِلَّا وَقَدْ أَرَدْتُ بِهِ رِضَائَكَ
 وَإِظْهَارَ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ بِسُلْطَانِكَ تَرَانِي يَا إِلَهِي
 مُتَحَيِّرًا فِي أَرْضِكَ إِنْ أَذْكَرُ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ
 يَعْتَرِضُ عَلَيَّ خَلْقُكَ وَإِنْ أَتْرُكُ مَا أَمَرْتُ
 بِهِ مِنْ عِنْدِكَ أَكُونُ مُسْتَحِقًّا لِسَبَاطِ قَهْرِكَ

وَبَعِيدًا عَن رِّيَاضِ قُرْبِكَ لَا فَوْعَ عِزَّتِكَ أَقْبَلْتُ
إِلَى رِضَائِكَ وَأَعْرَضْتُ عَمَّا تَهْوَى بِهِ أَنْفُسُ
عِبَادِكَ وَقَبِلْتُ مَا عِنْدَكَ وَتَرَكْتُ مَا يَبْعِدُنِي
عَن مَكَامٍ مِنْ قُرْبِكَ وَمَعَارِجِ عِزِّكَ فَوْعَ عِزَّتِكَ
يُحِبُّكَ لَا أَجْزَعُ عَن شَيْءٍ وَفِي رِضَائِكَ لَا أَفْرَعُ
مِن بَلَاءٍ يَا أَرْضِ كُلِّهَا لَيْسَ هَذَا إِلَّا بِحَوْلِكَ
وَقُوَّتِكَ وَفَضْلِكَ وَعِنَايَتِكَ مِنْ غَيْرِ اسْتِحْقَاقٍ
بِذَلِكَ فَيَا إِلَهِي هَذَا كِتَابٌ أُرِيدُ أَنْ أُرْسِلَهُ
إِلَى السُّلْطَانِ وَأَنْتَ تَعْلَمُ بِأَنِّي مَا أَرَدْتُ مِنْهُ

إِلَّا ظُهُورَ عَذْلِهِ لِيَخْلُقَكَ وَبُرُوزَ الطَّافِيهِ لِأَهْلِي
 مَمْلِكَتِكَ وَإِنِّي لِنَفْسِي مَا أَرَدْتُ إِلَّا مَا أَرَدْتَهُ
 وَلَا أُرِيدُ بِحَوْلِكَ إِلَّا مَا تُرِيدُ عُدِمْتَ كَيُونُهُ
 تُرِيدُ مِنْكَ دُونَكَ فَوَعِزَّتِكَ رِضَائُكَ مُتَّهِئًا مَلِي
 وَمَشِيَّتُكَ غَايَةُ رَجَائِي فَارْحَمْ يَا إِلَهِي هَذَا الْفَقِيرَ
 الَّذِي تَشَبَّثَ بِذَيْلِ غَنَائِكَ وَهَذَا الَّذِي لَيْلَ
 الَّذِي يَدْعُوكَ يَا نَكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْعَظِيمُ
 أَيْدِ يَا إِلَهِي حَضْرَةَ السُّلْطَانِ عَلَى إِجْوَاءِ حُدُودِكَ
 بَيْنَ عِبَادِكَ وَإِظْهَارِ عَذْلِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ لِيَحْكُمَ

عَلَى هَذِهِ الْفِئَةِ كَمَا يَحْكُمُ عَلَى مَا دُونَهُمْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ الْعَبِيرُ الْحَكِيمُ.

حسب الأذن واجازة سلطان زمان ابن عبد
 از مقر سربو سلطانی بعراق عرب توجه نمود و
 دوازده سنه در آن ارض ساکن و در مدت توقف
 شرح احوال در پیشگاه سلطانی معروض نشد
 و همچنین بدول خارجه اظهاری نرفت متوکلاً
 علی الله در آن ارض ساکن تا آنکه یکی از مأمورین
 وارد عراق شد و بعد از ورود در صدراذیت

جمعی فقراء افتاد هر روز با غوای بعضی از علما

ظاهره و غیره متعرض این عباد بوده مع آنکه ابدًا

خلاف دولت و ملت و مغایر اصول و آداب اهل

مملکت از این عباد ظاهر نشده و این عبد ^{حظه} بملا

آنکه مبادا از افعال معتدین امری منافی رأی جهان

آرای سلطانی احداث شود لذا اجمالی بیابان وزارت

خارجه میرزا سعید خان اظهار رفت تا در پیشگاه

حضور معروض دارد و بآنچه حکم سلطانی صدور

یابد معمول گردد مدتها گذشت و حکمی صدر نیافت

تا آنکه امر بمقامی رسید که بیم آن بود بغتة مُنْكَر
 برپا شود و خون جمعی ریخته گردد لا بدّاً حفظاً
 لعباد الله معدودی بوالی عراق توجّه نمودند
 اگر بنظر عدل در آنچه واقع شده ملاحظه
 فرمایند بر مرآت قلب منیر روشن خواهد
 شد که آنچه واقع شده نظر بمصلحت بوده
 و چاره جز آن بر حسب ظاهر نه ذات شاهانه
 شاهد و گواهند که در هر بلد که معدودی
 از این طائفه بوده اند نظر بتعدی بعضی از

حکام نارحرب وجدال مشتعل می شد
 ولکن این فانی بعد از ورود عراق کل را از
 فساد و نزاع منع نموده و گواه این عبد عمل
 اوست چه که کل مطلعند و شهادت میدهند
 که جمعیت این حزب در عراق اکثر از جمیع
 بلدان بوده معذک احدی از حد خود تجاوز
 ننموده و بنفسی متعرض نشده قریب پانزده
 سنه میشود که کل ناظرأ الی الله و متوکلاً علیه
 ساکنند و آنچه برایشان وارد شد صبر نموده اند

و بحق گذاشته اند و بعد از ورود این عبد
 باین بلد که موسوم بادرنه است بعضی از اهل
 عراق و غیره از معنی نصرت که در کتب الهی
 نازل شده سؤال نموده اند اَجْوِبَةُ شَتَّى در
 جواب ارسال یکی از آن اجوبه در این ورقه
 عرض میشود تا در پیشگاه حضور واضح گردد
 که این عبد جز صلاح و اصلاح بامری ناظر
 نبوده و اگر بعضی از الطاف الهیه که من غیر
 استحقاق عنایت فرموده واضح و مکشوف نباشد

اینقدر معلوم میشود که بعنایت و اسعه و رحمت

سابقه قلب را از طراز عقل محروم نفرموده

صورت کلماتی که در معنی نصرت عرض شد

این است هو الله تعالی معلوم بوده که حق

جلّ ذکره مقدّس است از دنیا و آنچه در اوست

و مقصود از نصرت این نبوده که نفسی بنفسی

محاربه و یا مجادله نماید سلطان یفعل ما یشاء

ملکوت انشاء را از بر و مجربید ملک گذاشته

و ایشانند مظاهر قدرت الهیه علی قدر مرآئینهم

اگر در ظلّ حق وارد شوند از حق محسوب و الاّ

إِنَّ رَبَّكَ لَعَلِيمٌ وَخَبِيرٌ و آنچه حق جلّ ذکره

از برای خور خواسته قلوب عباد راواست که

کناؤ ذکر و محبت ربّانیه و خراش علم و حکمت

الّهیه اند لم یزل اراده سلطان لایزال این

بوده که قلوب عباد را از اشارات دنیا و مافیها

طاهر نماید تا قابل انوار تجلیات ملک اسماء

و صفات شوند پس باید در مدینه قلب

بیگانه راه نیابد تا دوست یگانه بمقر خور آید

یعنی تجلی اسماء و صفاتش نه ذاته تعالی چه که

آن سلطان بی مثال لازال مقدس از صعود

و نزول بوده و خواهد بود پس نصرت الیوم

اعتراض بر احدی و مجارله با نفسی نبوده و نخواهد

بود بلکه محبوب آن است که مدائن قلوب

که در تصرف جنود نفس و هوای است بسیف

بیان و حکمت و تبیان مفتوح شود لذا هر

نفسی که اراده نصرت نماید باید اول بسیف

معانی و بیان مدینه قلب خود را تصرف نماید

و از ذکر ما سوی الله محفوظ دارد و بعد بمداش

قلوب توجه کند این است مقصود از نصرت

ابدأ فساد محبوب حق نبوده و نیست و آنچه

از قبل بعضی از جهال ارتکاب نموده اند

ابدأ مرضی نبوده إِنْ تَقْتُلُوا فِي رِضَا لِحَيْرٍ

لَكُمْ مِنْ أَنْ تَقْتُلُوا الْيَوْمَ بایدا حبای الهی

بشانی در مابین عباد ظاهر شوند که جمیع را

با فعال خود برضوان ذی الجلال هدایت

نمایند قسم بآفتاب افق تقدیس که ابدأ

دوستان حق ناظر بارض و اموال فانیة او
 نبوده و نخواهند بود حق لازال ناظر بقلوب
 عباد خود بوده و این هم نظر بعنایت کبریاست
 که شاید نفوس فانیة از شئون ترا بیه
 طاهر و مقدّس شوند و بمقامات باقیه
 وارد گردند و الا آن سلطان حقیقی بنفسه
 لنفسه مستغنی از کل بوده نه از حب ممکنات
 نفعی با و راجع و نه از بغضشان ضرری وارد
 کل از امکان ترا بیه ظاهر و با و راجع خواهند شد

وحق فردا و احدا در مقر خود که مقدس از
 مکان و زمان و ذکر و بیان و اشاره و وصف
 و تعریف و علو و دنو بوده مستقر و لا یعلم
 ذلک الا هو و من عنده علم الكتاب لا اله
 الا هو العزيز الوهاب انتهى. و لكن حسن
 اعمال منوط بآنکه ذات شاهانه بنفسه
 بنظر عدل و عنایت در آن نظر فرمایند و بعضی
 بعضی من دون بینه و برهان کفایت نفرمایند
 نسأل الله ان يؤيد السلطان على ما اراد

وَمَا أَرَادَ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ مُرَادَ الْعَالَمِينَ وَبَعْدَ

این عبد را باستانبول احضار نمودند با جمعی

از فقراء وارد آن مدینه شدیم و بعد از ورود

ابداً با احدی ملاقات نشد چه که مطلبی

نداشتیم و مقصودی نبود جز آنکه بیرهان

بر کل میرهن گردد که این عبد خیال فساد

نداشته و ابداً با اهل فساد معاشرت

فَوَالَّذِي أَنْطَقَ لِسَانَ كُلِّ شَيْءٍ بِثَنَاءٍ نَفْسِهِ

نظر بمراعات بعض مراتب توجه بجهتی صعب

بوده و لکن لحفظ نفوس این امور واقع شده

إِنَّ رَبِّي يَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَإِنَّهُ عَلِيُّ مَا أَقُولُ شَهِيدٌ

ملك عادل ظل الله است در ارض باید کُل در

سایه عدلش مأوی گیرند و در ظل فضلش

بیا ساینند این مقام تخصیص و تحدید نیست

که مخصوص ببعضی دون بعضی شود چه که

ظل از مظل حاکی است حق جل ذکوه خورا

رب العالمین فرموده زیرا که کُل را تربیت

فرموده و میفرماید فَتَعَالَى فَضْلُهُ الَّذِي

سَبَقَ الْمُمَكِّنَاتِ وَرَحْمَتُهُ الَّتِي سَبَقَتْ الْعَالَمِينَ

این بسی واضح است که صواب یا خطا علی زعم

القوم این طائفه امری که بآن معروفند آن را

حق دانسته و اخذ کرده اند لذا از ما عِنْدَهُمْ

إِسْتِغْنَاءٌ لِّمَا عِنْدَ اللَّهِ گذشته اند و همین گذشتن

از جان در سبیل محبت رحمن گواهیست صادق

و شاهدیست ناطق علی ما هُمْ يَدَّعُونَ آیا

مشاهده شده که عاقل من غیر دلیل و برهان

از جان بگذرد و اگر گفته شود این قوم مجنونند

این بسی بعید است چه که منحصر بیک نفس و دو نفس
 نبوده بلکه جمعی کثیر از هر قبیل از کوثر معارف
 الهی سرمست شده بمشهد فدا در ره دوست
 بجان و دل شتافته اند اگر این نفوس که لله
 از ما سوا گذشته اند و جان و مال در سبیلش
 ایثار نموده اند تکذیب شوند بکدام حجت و
 برهان صدق قول دیگران علی ما هم علیه در
 محضر سلطان ثابت میشود مرحوم حاجی سید
 محمد اعلی الله مقامه و اغمسه فی لجة بحر

رَحْمَتِهِ وَغُفْرَانِهِ، با آنکه از اعلیٰ علمای عصر بودند

و اتقی و از هدا اهل زمان خود و جلالت قدرشان

بمرتبه بوده که السن برتیه کل بذکرو شنایش ناطق

و بزهده و ورعش موقن در غزای باروس با آنکه

خود فتوای جهاد فرمودند و از وطن معروف

بنصرت دین با علم مبین توجه نمودند معذ لك

ببطش یسیر از خیر کثیر گزشتند و مراجعت فرمودند

يَا لَيْتَ كُشِفَ الْغُطَاءُ وَظَهَرَ مَا سَتَرَ عَنِ الْإِبْصَارِ

و این طایفه بدست سیه متجاوز است که در ایام

ولیاپی بسطوت غضب خاقانی معذب و از هبوب

عواصف قهر سلطانی هریک بدیاری افتاده اند

چه مقدار از اطفال که بی پدرمانده اند و چه

مقدار از آباء که بی پسر گشته اند و چه مقدار

از اتهامات که از بیم و خوف جرأت آنکه بر اطفال

مقتول خود نوحه نمایند نداشته اند و بسی از

عباد که در عشتی با کمال غنا و ثروت بوده اند

و در اشراق در نهایت فقر و زلت مشاهده شده اند

مَا مِنْ أَرْضٍ إِلَّا وَقَدْ صِغَتْ مِنْ دِمَائِهِمْ وَمَا

مِنْ هَوَاءٍ إِلَّا وَقَدْ اِرْتَفَعَتْ إِلَيْهِ زَفَرَاتُهُمْ وَدَر

این سنین معدودات من غیر تعطیل از سحاب

قضا سهام بلا باریده و مع جمیع این قضایا و بلایا

نا رحت الهی در قلوبشان بشانی مشتعل که

اگر کل را قطعه قطعه نمایند از حب محبوب عالمیان

نگذرند بلکه بجان مشتاق و آملند آنچه را در

سبیل الهی وارد شود . ای سلطان سمات

رحمت رحمن این عباد را تغلیب فرموده و بطور

احدیه کشیده . گواه عاشق صادق در آستین باشد

ولكن بعضی از علمای ظاهره قلب انور ملیک زما
نسبت بمُخَرَّمَانِ حَرِّمِ رحمان وقاصدا از کعبه
عرفان مکدر نموده اند ای کاش رأی جهان
آرای پادشاهی بر آن قرار میگرفت که این عبد
با علمای عصر مجتمع میشد و در حضور حضرت
سلطان اتیان حجت و برهان می نمود این عبد
حاضر و از حق آمل که چنین مجلسی فراهم آید
تا حقیقت امر در ساحت حضرت سلطان واضح
ولا محذور و بعد الْأَمْرُ بِدَيْكَ وَأَنَا حَاضِرٌ تَلْقَاءَ

سِرِّ سِلْطَنَتِكَ فَاحْكُمْ لِي أَوْ عَلَيَّ خُداوندِ جَمُنْ

در فوقان که حجت باقیه است مابین ملاکوان

میفرماید فَتَمَنُّوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ تَمَنَّا

موت را برهان صدق فرموده و بر مرآت ضمیر

منیر معلوم است که الیوم کدام حزینند که از جان

در سبیل معبود عالمیان گذشته اند و اگر کتب

استدلالیه این قوم در اثبات ما هم علیه بدماه

مسفوکه فی سبیله تعالی مرقوم می شد هر اینه کتب

لا یحصى مابین برتیه ظاهرو مشهور بود حال چگونه

این قوم را که قول و فعلشان مطابقت می‌توان

انکار نمود و نفوسی را که از یک ذره اعتبار در سبیل

مختار نگذاشته و نمیگذرند تصدیق نمود بعضی

از علماء که این بنده را تکفیر نموده اند ابدًا ملاقات

نموده اند و این عید را ندیده اند و از مقصود

مطلع نشده اند و معدلت قالوا ما ارادوا و

یَفْعَلُونَ مَا يُرِيدُونَ هر دعوی را برهان باید

محض قول و اسباب زهد ظاهره نبوده ترجمه

چند فقره از فقرات صحیفه مکنونه فاطمیه علیها السلام

علیها که مناسب این مقام است بلسان پارسی

عرض میشود تا بعضی از امور مستوره در پیشگاه

حضور مکشوف شود و مخاطب این بیانات در صحیفه

مذکوره که بکلمات مکنونه الیوم معروفست قومی

هستند که در ظاهر بعلم و تقوی معروفند و در

باطن مطیع نفس و هوئی . میفرماید ای بیوفایان

چرا در ظاهر دعوی شبانی کنید و در باطن ذئب

اغنام من شده اید مثل شما مثل ستاره قبل

از صبح است که در ظاهر درزی و روشن است

و در باطن سبب اضلال و هلاکت کاروانهای
 مدینه و دیار من است و همچنین میفرماید ای
 بظاہر آراسته و بباطن کاسته مثل تو مثل آب
 تلخ صافی است که کمال لطافت و صفا از او در
 ظاهر مشاهده شود و چون بدست صراف زائقه
 احدیه افتد قطره‌ئی از آن را قبول نفرماید بجلی
 آفتاب در تراب و مرآت هردو موجود و لکن از
 فرق دان تا ارض فرق دان بلکه فوق بی منتهی
 در میان و همچنین میفرماید ای پسر دنیا

بسا سحرگاهان تجلی عنایت من از مشرق لامکان
 بمکان تو آمد و تورا در بستر راحت بغیر مشغول دید
 و چون برق روحانی بمقرع نورانی رجوع نمود و در
 مکان قرب نزد جنود قدس اظهارنداشتم و خجالت
 تو را نپسندیدم و همچنین میفرماید ای مدعی
 دوستی من در سحرگاهان نسیم عنایت من بر تو
 مرور نمود و تو را بر فراش غفلت خفته یافت و بر
 حال تو گریست و بازگشت انتهی ، لذا در پیشگاه
 عدل سلطانی نباید بقول مدعی اکتفا رود و در

فوقان که فارق بین حق و باطل است میفرماید

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا

أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ

نَادِرِ مِينَ وَ در حدیث شریف وارد لا تُصَدِّقُوا

النَّمَامَ بر بعضی از علماء امر مشتبه شده و این

عبدالرا ندیده اند و آن نفوس که ملاقات نموده اند

شهادت میدهند که این عبد بغیر ما حکم الله فی

الکتاب تکلم نموده و باین آیه مبارکه زا کقولہ تعالیٰ

هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَن آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا

وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ اِی پادشاه زمان چشمهای

این آوارگان بشطرحمت رحمن متوجه و ناظر

والبتّه این بلا یارا رحمت کبرنی از پی و این شداید

عظمی را رخاء عظیم از عقب و لکن امید چنانست

که حضرت سلطان بنفسه در امور توجه فرمایند

که سبب رجای قلوب گردد و این خیر محض است

که عرض شد وَكَفَى بِاللّٰهِ شَهِيدًا سُبْحَانَكَ

اللّٰهُمَّ يَا اِلٰهِيْ اَشْهَدُ بِاَنَّ قَلْبَ السُّلْطٰنِ قَدْ

كَانَ بَيْنَ اَصْبَعِيْ قُدْرَتِكَ لَوْ تُرِيدُ قَلْبَهُ يَا اِلٰهِيْ

إِلَى شَطْرِ الرَّحْمَةِ وَالْإِحْسَانِ وَإِنَّكَ أَنْتَ الْمُتَعَالَى

الْمُقْتَدِرُ الْمُنَانُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْغَنِيُّ الْمُسْتَعَانُ

در شرایط علما میفرماید و اما من کان منوالفقهاء

صائنا لنفسه حافظا لدينه مخالفا لهواه مطيعا

لأمر مولاه فليعوايم أن يقلدوه الى آخره و اگر

پادشاه زمان باین بیان که از لسان منظر و حی

رحمن جاری شده ناظر شوند ملاحظه میفرمایند

که متصفین باین صفات وارده در حدیث شریف

اقل از کبریت احمرند لذا هر نفسی که مدعی علم است

قولش مسموع نبوده و نیست و همچنین در ذکر فقها

آخر الزمان میفرماید فَقَهَاءُ ذَلِكَ الزَّمَانِ

أَشْرَفُ فَقَهَاءٍ تَحْتَ ظِلِّ السَّمَاءِ مِنْهُمْ خَرَجَتِ الْفِتْنَةُ

وَالْيَهُودُ تَعُودُ و همچنین میفرماید إِذَا ظَهَرَتْ

رَأْيَةُ الْحَقِّ لَعَنَهَا أَهْلُ الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ و اگر

این احادیث را نفسی تکذیب نماید ثبوت آن

بر این عبد است چون مقصود اختصار است

لذا تفصیل روافد عرض نشد علما فی که فی الحقیقه

از کاس انقطاع آشامیده اند ابد امتعرض این عبد

نشده اند چنانچه مرحوم شیخ مرتضیٰ اعلیٰ الله
 مقامه و آسکنه فی ظل قباب عنایتیه در ایام
 توقف در عراق اظهار محبت میفرمودند و بغير
 ما اذن الله در این امور تکلم نمودند شاکل الله
 ان یوفی کل علی ما یحب و یرضی حال جمیع
 نفوس از جمیع امور چشم پوشیده اند و باذیت
 این طائفه متوجهند چنانچه اگر از بعضی که بعد
 از فضل باری در ظل مرحمت سلطانی آرمیده اند و
 بنعمت غیر متناهیة متعتمد سؤال شود که در جزای

نعمت سلطانی چه خدمت اظهار نموده اید

بحسن تدبیر مملکتی بر ممالک افزودید و یا بامری

که سبب آسایش رعیت و آبادی مملکت و ابقای

ذکر خیر دولت شود توجه نموده اید جوابی ندارند

جز آنکه جمعی را صدق و یا کذب با سم بآبی در حضور

سلطان معروض دارند و بعد بقتل و تا راج

مشغول شوند چنانچه در تبریز و منصوریه مصر

بعضی را فروختند و زخارف کثیره اخذ نمودند

و ابدار پیشگاه حضور سلطان عرض نشده

کل این امور نظر بآن واقع شده که این فقرا را
 بی معین یافته اند از امور خطیره گذشته اند و
 باین فقرا پرداخته اند طوائف متعدده و ملل
 مختلفه در ظل سلطان مسترچیند یک طائفه
 هم این قوم باشند بلکه باید علوهت و سموفطرت
 ملازمان سلطانی بشانی مشاهده شود که در
 تدبیر آن باشند که جمیع ادیان در سایه سلطان
 در آیند و ما بین کل بعدل حکم رانند اجرای
 حدود الله محض عدلست و کل بآن راضی

بلکه حدود الهیه سبب و علت حفظ برتیه بوده

و خواهد بود بقوله تعالى وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ

حَيَاةٌ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ از عدل حضرت سلطان

بعید است که بخطای نفسی جمعی از نفوس مورد

سیاط غضب شوند حق جل ذکره میفرماید

لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى و این بسی معلوم که

در هر طائفه عالم و جاهل عاقل و غافل فاسق

و متقی بوده و خواهد بود و ارتکاب امور شنیعه

از عاقل بعید است چه که عاقل یا طالب نیاست

ویا تارك آن اگر تارك است البته بغير حق توجّه نماید
 و از این گذشته خشية الله او را از ارتکاب فعلی
 منهيّه مذمومه منع نماید و اگر طالب دنیا است
 اموری که سبب و علت اعراض عباد و وحشت
 من فی البلاد شود البته ارتکاب ننماید بلکه
 با عملی که سبب اقبال ناس است عامل شود
 پس مبرهن شد که اعمال مردوده از انفس جا^{هله}
 بوده و خواهد بود نَسْأَلُ اللّٰهَ بِاَنْ يَّحْفَظَ عِبَادَهُ
 عَنِ التَّوَجُّهِ اِلٰی غَيْرِهِ وَيُقَرِّبَهُمْ اِلَيْهِ اِنَّهُ عَلٰی كُلِّ

شَيْءٌ قَدِيرٌ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي سَمِعَ حَبِيبِي
 وَتَرَى حَالِي وَضُرِّي وَابْتِلَائِي وَتَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي
 إِنْ كَانَ يَدَايَ خَالِصًا لَوَجْهِكَ فَاجْذِبْ بِهِ
 قُلُوبَ بَرِيَّتِكَ إِلَى أَفْقِ سَمَاءِ عَرْفَانِكَ وَقَلْبَ
 السُّلْطَانِ إِلَى يَمِينِ عَرْشِ اسْمِكَ الرَّحْمَنِ ثُمَّ
 أَرْزُقْهُ يَا إِلَهِي لِنِعْمَةِ الْبَتَى نُزِلَتْ مِنْ سَمَاءِ كَرَمِكَ
 وَسَحَابِ رَحْمَتِكَ لِيَنْقَطِعَ عَمَّا عِنْدَهُ وَيَتَوَجَّهَ
 إِلَى شَطْرِ الطَّافِكِ أَيْ رَبِّ أَيْدِهِ عَلَى نَصْرِهِ
 أَمْرِكَ وَإِعْلَاءِ كَلِمَتِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ ثُمَّ أَنْصُرْهُ

بِجُنُورِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ لِيُسَخِّرَ الْمَدَائِنَ بِأَسْمِكَ
 وَتُجَكِّمَ عَلَيَّ مَنْ عَلَى الْأَرْضِ كُلِّهَا بِقُدْرَتِكَ وَسُلْطَانِكَ
 يَا مَنْ بِيَدِكَ مَلَكُوتُ الْأَيْجَادِ وَإِنَّكَ أَنْتَ الْحَكِيمُ
 فِي الْمَبْدَئِ وَالْمَعَادِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ الْغَرِيزُ
 الْحَكِيمُ بشأنی امر را در پیشگاه حضور سلطانی
 مشتبه نموده اند که اگر از نفسی از این طایفه
 عمل قبیح صادر شود آن را از مذهب این عباد
 می‌شمرند قَوْلَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ این عباد ارتکاب
 مکاره را جای نرند انسته تا چه رسد بآنچه صریحاً

در کتب الهی نهی آن نازل شده حق ناس را از شرب

خمر نهی فرموده و حرمت آن در کتاب الهی نازل

و ثبت شده و علمای عصر کثر الله امثالهم طراً

ناس را از این عمل شنیع نهی نموده اند معذک

بعضی مرتکبند حال جزای این عمل بنفوس غافله

راجع و آن مظاهر عز تقدیس مقدس و مبتوا

يَشْهَدُ بِتَقْدِيمِ سِيَرِهِمْ كُلُّ الْوُجُودِ مِنَ الْغَيْبِ وَ

الشُّهُورِ بلى این عباد حق را بفعل ما يشاء و بحکم

ما یرید میدانند و ظهورات مظاهر احدیه را

در عوالم ملکیت محال ندانسته اند و اگر نفسی محال

داند چه فرق است ما بین او و قومی که یدالله را

مغلول دانسته اند و اگر حق جل ذکره را مختار

دانند باید هر امری که از مصدر حکم آن سلطان

قدم ظاهر شود کل قبول نمایند لا مفرّ ولا متهرّب

لَا أَحَدٍ إِلَّا إِلَى اللَّهِ لَا غَاصِمَ وَلَا مَلْجَأَ إِلَّا إِلَيْهِ

و امری که لازم است اتیان دلیل و برهان مدعی

عَلَى مَا يَقُولُ وَيَدَّعِي دیگر اعراض ناس از عالم

و جاهل منوط نبوده و نخواهد بود انبیاء که لشکری

بجراح دیتہ و مہابط وحی الہیہ اند محل اعراض

واعتراض ناس واقع شدہ اند چنانچہ میفرماید

وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا

بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَهُمْ جُنِينَ مِيفَرْمَا

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

در ظہور خاتم انبیاء و سلطان اصفیاء روح العالمین

فداء ملاحظہ فرمائید کہ بعد از اشراق شمس

حقیقت از افق حجاز چہ مقدار ظلم از اہل

ضلال بر آن مظهر عزّی الجلال وارد شدہ

بشانی عباد غافل بودند که اذیت آن حضرت را
 از اعظم اعمال و سبب وصول بحق متعال میدانستند
 چه که علمای آن عصر در سنین اولیه از یهود
 و نصاری از آن شمس افق اعلی اعراض نمودند
 و باعراض آن نفوس جمیع ناس از وضع و شریف
 بر اطفای نور آن نیرافق معانی کمر بستند اسامی
 کل در کتب مذکور است از جمله وهب بن راهب
 و کعب بن اشرف و عبدا لله ابی و امثال آن نفوس
 تا آنکه امر بمقامی رسید که در سفک دم اطهو آن

حضرت مجلس شوری ترتیب دادند چنانچه حق

جل ذکره خبر فرموده. وَإِذْ يَفْكُرُ بِكَ الَّذِينَ

كَفَرُوا إِلَيْهِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يَخْرُجُوكَ وَيَكْذِبُونَ

وَيَعْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ وَمِثْلِهِنَّ مِثْقَالِ

وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ

أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ

بِآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا تَكُونَنَّ

مِنَ الْجَاهِلِينَ تَالله از مضمون این دو آیه

مبارکه قلوب مقربین در احتراق است و امثال

این امور وارده محققه از نظر محو شده و ابداً تفکر

نموده و نمینمایند که سبب اعراض عباد در احیاء

ظهور مطالع انوار الهیه چه بوده و همچنین

قبل از خاتم انبیاء در عیسی بن مریم ملاحظه فرمایند

بعد از ظهور آن مظهر رحمن جمیع علماء آن سازج

ایمان را بکفر و طغیان نسبت داده اند تا بالاخره

باجازه حناس که اعظم علمای آن عصر بود و

همچنین قیافا که اقصی القضاة بود بر آن حضرت

وارد آوردند آنچه را که قلم از ذکرش خجل و عاجز است

ضَاقَتْ عَلَيْهِ الْأَرْضُ بِوُسْعِهَا إِلَى أَنْ عَرَجَهُ اللَّهُ
إِلَى السَّمَاءِ وَكَرْتَفَصِيلَ جَمِيعِ أَنْبِيَاءِ عَرَضَ شُورِ
بِیم آنست که کسالت عارض گردد و مخصوص علما
توراة بر آنند که بعد از موسی بنی مستقل صاحب
شریعت نخواهد آمد نفسی از اولاد را و در ظاهر
خواهد شد و او مروج شریعت توراة خواهد بود
تا با عانت او حکم توراة ما بین اهل شرق و غرب
جاری و نافذ گردد و همچنین اهل انجیل حال
دانسته اند که بعد از عیسی بن مریم صاحب امر

جدید از مشرق مشیت الهی شواق نماید و استدلال

باین آیه شده اند که در انجیل است إِنَّ السَّمَاءَ

وَالْأَرْضَ تَزُولَانِ وَلَكِنْ كَلَامُ ابْنِ الْإِنْسَانِ لَنْ

يَزُولَ أَبَدًا و بر آنند که آنچه عیسی بن مریم ،

فرموده و امر نموده تغییر نیابد در یک مقام از انجیل

میفرماید إِنِّي ذَاهِبٌ وَآتِي و در انجیل یوحنا

هم بشارت داده بروح تسلی دهند که بعد از

من میآید و در انجیل لوقا هم بعضی علامات

مذکور است و لکن چون بعضی از علمای آن ملت

هر بیانی را تفسیری بهوای خود نمودند لذا از

مقصود محتجب ماندند فَيَا لَيْتَ أَزْنَتَ إِلَى

يَا سُلْطَانُ لِنُرْسِلَ إِلَى حَضْرَتِكَ مَا تَقَرُّ بِهِ

الْعُيُونُ وَتَطْمَئِنُّ بِهِ النُّفُوسُ وَيُوقِنُ كُلُّ مَنْصُفٍ

بِأَنَّ عِنْدَهُ عِلْمَ الْكِتَابِ وَبَعْضُ زَنَاسٍ چُون

از جواب خصم عاجزند بحبل تحریف کتب متمسکند

و حال آنکه ذکر تحریف در مواضع مخصوصه بوده

لَوْلَا إِعْرَاضُ الْجُهَلَاءِ وَإِعْغَاضُ الْعُلَمَاءِ لَقُلْتُ

مَقَالًا تَفْرَحُ بِهِ الْقُلُوبُ وَتَطِيرُ إِلَى الْهَوَاءِ الَّذِي

يُسْمَعُ مِنْ هَبْرَيْرَازِ يَاجِهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَلَكِنْ
الْآنَ لِعَدَمِ اقْتِضَاءِ الزَّمَانِ مُنِعَتِ اللِّسَانُ
عَنِ الْبَيَانِ وَخُتِمَ إِنْشَاءُ التَّبْيَانِ إِلَى أَنْ يَفْتَحَ اللَّهُ
بِقُدْرَتِهِ إِنَّهُ لَهْوُ الْمُقْتَدِرِ الْقَدِيرُ سُبْحَانَكَ
اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الذَّنْبِي بِهِ سَخَّرْتَ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِأَنْ تَحْفَظَ سِرَاجَ
أَمْرِكَ بِزُجَاةٍ قُدْرَتِكَ وَالطَّافِكِ لِثَلَاثَمُرٍ
عَلَيْهِ أَرْيَاحُ الْإِنْكَارِ مِنْ شَطْرِ الَّذِينَ غَفَلُوا
مِنْ أَسْرَارِ اسْمِكَ الْمُخْتَارِ ثُمَّ زِدْ نُورَهُ بِدُھْنِ

حِكْمَتِكَ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ عَلَى مَنْ فِي أَرْضِكَ
 وَسَمَائِكَ أَيُّ رَبِّ أَسْأَلُكَ بِالْكَلِمَةِ الْعُلْيَا
 الَّتِي بِهَا فَرَعَ مَنْ فِي الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ إِلَّا مَنْ
 تَمَسَّكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى بِإِنْ لَا تَدْعُنِي بَيْنَ
 خَلْقِكَ فَأَرْفَعُنِي إِلَيْكَ وَأَدْخِلْنِي فِي ظِلَالِ
 رَحْمَتِكَ وَأَشْرِبْنِي زُلَّالَ خَمْرِ عِنَايَتِكَ لِأَسْكُنَ
 فِي خِبَاءِ مَجْدِكَ وَقِبَابِ الطَّافِكِ إِنَّكَ أَنْتَ
 الْمُقْتَدِرُ عَلَى مَا تَشَاءُ وَإِنَّكَ أَنْتَ الْمُهِيمُنُ الْقَيُّومُ
 يَا سُلْطَانُ قَدْ خَبْتُ مَصَابِيحَ الْإِنْصَافِ وَاشْتَعَلَتْ

نَارُ الْأَعْتَسَافِ فِي كُلِّ الْأَطْرَافِ إِلَى أَنْ جَعَلُوا

أَهْلِي أُسَارَى مِنَ الزُّورَاءِ إِلَى الْمَوْصِلِ الْحَدْبَاءِ

لَيْسَ هَذَا أَوَّلُ حُرْمَةٍ هُتِكَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

يَنْبَغِي لِكُلِّ نَفْسٍ أَنْ يَنْظُرَ وَيَذْكُرَ فِيمَا وَرَدَ عَلَى

الرَّسُولِ إِذْ جَعَلَهُمُ الْقَوْمُ أُسَارَى وَأَدْخَلُوهُمْ

فِي دِمَشْقِ الْفَيْحَاءِ وَكَانَ بَيْنَهُمْ سَيِّدُ السَّاجِدِينَ

وَسَنَدُ الْمُقَرَّبِينَ وَكَعْبَةُ الْمُشْتَاقِينَ رُوحُ

مَا سِوَاهُ فِدَاهُ قَبِيلَ لَهُمْ أَنْتُمْ الْخَوَارِجُ قَالَ

لَا وَاللَّهِ نَحْنُ عِبَادُ أَمْتَابِ اللَّهِ وَأَيَاتِهِ وَبِنَا فُتْرَ

تَقْرَأُ الْإِيمَانَ وَلَا حَتَّ آيَةُ الرَّحْمَنِ وَيَذْكُرُ نَاسًا

الْبَطْحَاءُ وَمَا طَلَبَتِ الظُّلُمَةُ الَّتِي خَالَتْ بَيْنَ الْأَرْضِ

وَالسَّمَاءِ قَبِيلَ أَحْرَمَتُمْ مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ أَوْحَلَلْتُمْ

مَا حَرَّمَ اللَّهُ قَالَ نَحْنُ أَوَّلُ مَنْ أَتَبَعَ أَوْ أَمَرَ اللَّهَ

وَنَحْنُ أَصْلُ الْأَمْرِ وَمَبْدَأُهُ وَأَوَّلُ كُلِّ خَيْرٍ وَ

مُنْتَهَاهُ نَحْنُ آيَةُ الْقَدَمِ وَذِكْرُهُ بَيْنَ الْأُمَمِ قَبِيلَ

أَتْرَكْتُمُ الْقُرْآنَ قَالَ فِينَا أَنْزَلَهُ الرَّحْمَنُ وَنَحْنُ نَسَائِمُ

السُّبْحَانِ بَيْنَ الْأَكْوَانِ وَنَحْنُ الشَّوَارِعُ الَّتِي

انْشَعَبَتْ مِنَ الْبَحْرِ الْأَعْظَمِ الَّذِي أَحْيَى اللَّهُ بِهِ

الْأَرْضَ وَمُحْيِيهَا بِهِ بَعْدَ مَوْتِهَا مِنَّا انْتَشَرَتْ
 آيَاتُهُ وَظَهَرَتْ بَيِّنَاتُهُ وَبَرَزَتْ أَثَارُهُ وَعِندَنَا
 مَعَانِيهِ وَأَسْرَارُهُ قِيلَ لِأَيِّ جُورٍ مُلِيتُمْ قَالُوا لِحُبِّ
 اللَّهِ وَإِنْ قُطَاعِنَا عَمَّا سِوَاهُ إِنَّا مَا ذَكَرْنَا عِبَارَتَهُ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ بَلْ رَشَحْنَا رَشْحًا مِنَ الْبَحْرِ الْحَيَوَانِ
 الَّذِي كَانَ مُودَعًا فِي كَلِمَاتِهِ لِيَحْيِي بِهِ الْمُقْبِلُونَ
 وَيَطْلِعُوا بِمَاءٍ وَرَدَّ عَلَى أُمْنَاءِ اللَّهِ مِنْ قَوْمٍ سَوَاءٍ
 أَخْسَرِينَ وَنَزَى الْيَوْمَ يَعْتَرِضُونَ الْقَوْمَ عَلَى
 الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ قَبْلُ وَهُمْ يَظْلِمُونَ أَشَدَّ

مِمَّا ظَلَمُوا وَلَا يَعْرِفُونَ تَاللَّهِ إِنِّي مَا أَرَدْتُ الْفَسَادَ

بَلْ تَطْهِّرُ الْعِبَادَ عَنْ كُلِّ مَا مَنَعَهُمْ عَنِ التَّقَرُّبِ

إِلَى اللَّهِ مَا لَكَ يَوْمَ النَّارِ كُنْتُ نَائِمًا عَلَى مَضْجَعِي

مَرَّتْ عَلَيَّ نَفَّاثَاتُ رِيِّ الرَّحْمَنِ وَأَيَّقَنْطَنِي مِنَ

النَّوْمِ وَأَمَرَنِي بِالنِّدَاءِ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ مَا كَانَتْ

هَذَا مِنْ عِنْدِي بَلْ مِنْ عِنْدِهِ وَيَشْهَدُ بِذَلِكَ

سُكَّانُ جِبْرُوتِهِ وَمَلَائِكُوتِهِ وَأَهْلُ مَدَائِنِ عِزِّهِ

فَوَنَفْسِهِ الْحَقِّ لَا أَجْزَعُ مِنَ الْبَلَايَا فِي سَبِيلِهِ

وَلَا عَنِ الرِّزَايَا فِي حُبِّهِ وَرِضَائِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ

الْبَلَاءُ غَارِيَةٌ لِهَذِهِ الدَّسَكُورَةُ الْخَضِرُ لِيُوزُّ بِالْأَلَّةِ
 لِيُضَاجِحِ الذَّنْبِي بِهِ أَشْرَقَتْ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ
 هَلْ يَبْقَى لِأَحَدٍ مَا عِنْدَهُ مِنْ ثَرَوَتِهِ أَوْ يُغْنِيهِ
 غَدًا عَنْ مَالِكٍ نَاصِبَتِهِ لَوْ يَنْظُرُ أَحَدٌ فِي الَّذِينَ
 نَامُوا تَحْتَ الرِّضَامِ وَجَاوَرُوا الرِّغَامَ هَلْ يَقْدِرُ
 أَنْ يُمَيِّزَ رَمَمَ جَمَاجِمِ الْمَالِكِ عَنْ بَرَايِمِ الْمَلُوكِ
 لَا فَوْ مَالِكِ الْمَلُوكِ وَهَلْ يَعْرِفُ الْوَلَاةَ مِنْ
 الرُّطَاةِ وَهَلْ يُمَيِّزُ أُولَى الثَّرْوَةِ وَالْفَنَاءِ مِنَ الذَّنْبِ
 كَانَ بِلَا جِدَاءٍ وَوِطَاءٍ تَاللهِ قَدُ رَفَعَ الْفَرْقَ الْإِلَيْنِ

قَضَى الْحَقَّ وَقَضَى بِالْحَقِّ أَيْنَ الْعُلَمَاءُ وَالْفُضَلَاءُ

وَالْأُمَرَاءُ أَيْنَ رِقَّةُ أَنْظَارِهِمْ وَحِدَّةُ أَبْصَارِهِمْ

وَرِقَّةُ أَفْكَارِهِمْ وَسَلَامَةُ أَذْكَارِهِمْ وَأَيْنَ خَوَائِثُهُمْ

الْمَسْتُورَةُ وَزَخَارِفُهُمُ الْمَشْهُودَةُ وَسُرُورُهُمُ الْمَوْضُوعَةُ

وَفُرُشُهُمُ الْمَوْضُوعَةُ هَيْهَاتَ قَدْ صَارَ الْكُلُّ

بُورًا وَجَعَلَهُمْ قَضَاءُ اللَّهِ هَبَاءً مَنْشُورًا قَدْ نِيلَ

مَا كُنَزُوا وَتَشَتَّ مَا جَمَعُوا وَتَبَدَّرَ مَا كَتَمُوا

أَصْبَحُوا الْإَيُّوَى إِلَّا مَا كَانَتْهُمْ الْخَالِيَةُ وَسَقُوفُهُمْ

الْخَاوِيَةُ وَجَدُّهُمْ الْمُنْقَعِرَةُ وَقَسْبُهُمُ الْبَالِيَةُ

إِنَّ الْبَصِيرَ لَا يَشْغِلُهُ أَمَالُ عَنِ النَّظَرِ إِلَى الْمَالِ
 وَالْخَبِيرَ لَا تُسْكِيهِ الْأَمْوَالُ عَنِ التَّوَجُّهِ إِلَى
 الْغَنَى الْمُتَعَالِ أَيْنَ مَنْ حَكَمَ عَلَى مَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ
 عَلَيْهَا وَأَسْرَفَ وَاسْتَطَرَفَ فِي الدُّنْيَا وَمَا خُلِقَ
 فِيهَا أَيْنَ صَاحِبُ الْكِتَابَةِ السَّمَاءِ وَالرَّأْيِ
 الصَّفَرَاءِ أَيْنَ مَنْ حَكَمَ فِي الزُّورَاءِ وَأَيْنَ مَنْ
 ظَلَمَ فِي الْفَيْحَاءِ وَأَيْنَ الَّذِينَ أَرْقَعَدَ الْكِنُوزُ
 مِنْ كَرَمِهِمْ وَقُبِضَ الْبَحْرُ عِنْدَ بَسْطِ أَكْفِهِمْ
 وَهَمِهِمْ وَأَيْنَ مَنْ طَالَ ذِرَاعُهُ فِي الْعِصْيَانِ

وَمَالَ ذَرْعُهُ عَنِ الرَّحْمَنِ آيْنَ الذِّبْي كَانَ أَنْ
يَجْتَبِيَ اللَّذَاتِ وَيَجْتَبِيَ أَثَارَ الشَّهَوَاتِ آيْنَ
رَبَاتُ الْكَمَالِ وَذَوَاتُ الْجَمَالِ آيْنَ اغْصَانُهُمُ
الْمُتَمَائِلَةُ وَأَفْنَانُهُمُ الْمُتَطَاوِلَةُ وَقُصُورُهُمُ
الْعَالِيَةُ وَبَسَاتِينُهُمُ الْمَعْرُوشَةُ وَآيْنَ رِقَّةُ أَرْبَعِهَا
وَرِقَّةُ نَسِيمِهَا وَخَيْرُ مَا فِيهَا وَهَزِينُ أَرْبَاحِهَا
وَهَدِيرُ وَرَقَاتِهَا وَحَفِيفُ أَشْجَارِهَا وَآيْنَ
سُحُورُهُمُ الْمُفْتَرَّةُ وَثُغُورُهُمُ الْمُبْتَسِمَةُ قَوَاهَا
لَهُمْ قَدْ هَبَطُوا الْحَضِيضَ وَجَاوَرُوا الْقَضِيضَ

لَا يَسْمَعُ الْيَوْمَ مِنْهُمْ ذِكْرٌ وَلَا رِكْزٌ وَلَا يَعْرِفُ
 مِنْهُمْ أَمْرٌ وَلَا رَمُزٌ أَيْمَارُونَ الْقَوْمُ وَهُمْ يَشْهَدُونَ
 أَيْتَكِرُونَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ لَمْ أَدْرِ بِأَتِي وَإِيَّاهُمُ
 أَمَا يَرَوْنَ يَذْهَبُونَ وَلَا يَرْجِعُونَ إِلَى مَتَى
 يَغْيِرُونَ وَيُخْجِدُونَ يَهْطُونَ وَيَصْعَدُونَ
 رَا لَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ
 طُوبَى لِمَنْ قَالَ أَوْ يَقُولُ بَلَى يَا رَبِّ إِنَّ وَحَانَ
 وَيَنْقَطِعُ عَمَّا كَانَ إِلَى مَالِكٍ الْأَكْوَانِ وَمَلِكِ
 الْإِمْكَانِ هَيْهَاتَ لَا يَحْصِدُ إِلَّا مَا زُرِعَ وَلَا

يُؤْخَذُ إِلَّا مَا وَضِعَ إِلَّا بِفَضْلِ اللَّهِ وَكَرَمِهِ هَلْ
حَمَلَتْ الْأَرْضُ بِالذَّنْبِ لَا تَمْنَعُهُ سُبْحَاتُ الْجَلَالِ
عَنِ الصُّعُودِ إِلَى مَلَكُوتِ رَبِّهِ الْعَزِيزِ الْمُتَعَالِ
وَهَلْ لَنَا مِنَ الْعَمَلِ مَا يَزُولُ بِهِ الْعِلَلُ وَ
يُقَرَّبُنَا إِلَى مَالِكِ الْعِلَلِ نَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُعَامِلَنَا
بِفَضْلِهِ لَا يَعْدِلُهُ وَيَجْعَلَنَا مِنْ تَوَجَّهَ إِلَيْهِ
وَأَنْقَطِعَ عَمَّا سِوَاهُ

يَا مَلِكُ قَدْ رَأَيْتُنِي سَبِيلَ اللَّهِ مَا لَأَرَأَتْ
عَيْنٌ وَلَا سَمِعَتْ أُذُنٌ قَدْ أَنْكَوْنِي الْمَعَارِفُ وَ

ضَاقَ عَلَى الْمَخَارِفُ قَدْ نَضَبَ مَخَضُوحُ
 السَّلَامَةِ وَأَصْفَرَ مَخَضُوحُ الرِّاحَةِ كَرَمِ الْبَلَايَا
 تَزَكَّتْ وَكَرَمِهَا سَوْفَ تَنْزِلُ أَمْشِي مُقْبِلًا إِلَى
 الْغَزِيرِ الْوَهَّابِ وَعَنْ وَرَائِي تَنَابُ الْحُبَابِ
 قَدْ اسْتَهْلَ مَدْمَعِي إِلَى أَنْ بَلَ مَضْجَعِي وَلَيْسَ
 حُزْنِي لِنَفْسِي تَاللهُ رَأْسِي يَشْتَاقُ الرِّمَاحَ فِي
 حُبِّ مَوْلَاهُ وَمَا مَرَرْتُ عَلَى شَجَرٍ إِلَّا وَقَدْ خَاطَبْتُهُ
 فَوَادِي يَا لَيْتَ قُطِعَتْ لِأَنْفِي وَصَلِبَ عَلَيْكَ
 جَسَدِي فِي سَبِيلِ رَبِّي بِمَا أَرَى النَّاسَ فِي سُكْرِهِمْ

يَعْمَهُونَ وَلَا يَعْرِفُونَ رَفَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَوَضَعُوا
إِلَهُهُمْ كَأَنَّهُمْ اتَّخَذُوا أَمْرَ اللَّهِ هُزُوءًا وَلَهُوَ
وَلَعِبًا وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُحْسِنُونَ وَفِي حِصْنٍ
أَلَمَانٍ هُمْ مُحْصِنُونَ لَيْسَ الْأَمْرُ كَمَا يَظُنُّونَ
غَدًا يَرَوْنَ مَا يَنْكُرُونَ فَسَوْفَ يُخْرِجُونَنَا أَوْ لَوْ
الْحَكِيمُ وَالْغَنَاءُ مِنْ هَذِهِ الْأَرْضِ الَّتِي سُمِّيَتْ
بِإِذْنِنَا إِلَى مَدِينَةٍ عَكَّا وَمِمَّا يَحْكُونَ إِنَّهَا أَخْرَبُ
مَدُنِ الدُّنْيَا وَأَقْبَحُهَا صُورَةً وَأَزْدَنُهَا هَوَاءً
وَأَنْتَهَا مَاءً كَأَنَّهَا دَارُ حُكُومَةِ الصَّادِقِ لَا يَمُوعُ

مِنْ أَرْجَائِهَا إِلَّا صَوْتُ تَرْجِيْعِهِ وَأَرَادُوا أَنْ
 يَحْبِسُوا الْغُلَامَ فِيهَا وَيَسُدُّوْا عَلَى وَجُوْهِنَا
 أَبْوَابَ الرَّخَاءِ وَيَصُدُّوْا عَنَّا عَرْضَ الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا فِيمَا غَبَرَ مِنْ آيَاتِنَا تَاللَّهِ لَوْ يَنْهَكُنِي
 اللَّغَبُ وَيُهْلِكُنِي السَّغْبُ وَيَجْعَلُ فِرَاشِي
 مِنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ وَمُؤَانِسِي فُحُوشِ الْعَرَاءِ
 لَا أَجْزَعُ وَأَصْبِرُ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْحَزْمِ وَأَصْحَابُ
 الْعَزْمِ بِحَوْلِ اللَّهِ مَا لِكَ الْقِدَمِ وَخَالِقِ الْأُمَمِ
 وَأَشْكُرُ اللَّهَ عَلَى كُلِّ أَحْوَالٍ وَتَرْجُو مِنْ كَرَمِهِ

تَعَالَى بِهَذَا الْحَبْسِ يُعْتِقُ الرِّقَابَ مِنَ السَّلَاسِلِ
وَالْأَطْنَابِ وَيَجْعَلُ الْوُجُوهُ خَالِصَةً لِرُؤُوسِهِ
الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ إِنَّهُ مُجِيبٌ لِمَنْ دَعَاهُ وَقَرِيبٌ
لِمَنْ نَاجَاهُ وَنَسَّأَلَهُ بِأَنْ يَجْعَلَ هَذَا الْبَلَاءَ
الَّذِي دَرَعًا لِهَيْكَلِ أَمْرِهِ وَيُحَفِّظَهُ مِنْ
سُيُوفِ شَاخِذَةٍ وَقُضْبِ نَافِذَةٍ لِمُرَيَّزٍ
بِالْبَلَاءِ عِلَّا أَمْرُهُ وَسَنَّا ذِكْرَهُ هَذَا مِنْ سُنَنِهِ
قَدْ خَلَّتْ فِي الْقُرُونِ الْخَالِيَةِ وَالْأَعْصَارِ
الْمَاضِيَةِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ الْقَوْمَ مَا لَا يَفْقَهُونَهُ

الْيَوْمَ إِذَا عَشَرَجُوا رُدُّهُمْ وَطُؤِي مِهَا دُهُمُّ وَ
 كَلَّتْ أَسْيَافُهُمْ وَزَلَّتْ أَقْدَامُهُمْ لَمْ أَدِرْ إِلَى
 مَتَى يَرْكَبُونَ مَطِيَّةَ الْهَوَى وَيَهَيِّمُونَ فِي هَيْمَاءِ
 الْغَفْلَةِ وَالْغَوَى أَيْبَقِي عِزَّةً مَنْ عَزَّ وَذِلَّةً
 مَنْ ذَلَّ أَمْ يَبْقَى مَنْ اتَّكَأَ عَلَى الْإِسَادَةِ الْعُلْيَا
 وَبَلَغَ فِي الْعِزَّةِ إِلَى الْغَايَةِ الْقُصْوَى لِأَوْرِي
 الرَّحْمَنِ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَإِنْ وَيَبْقَى وَجْهَ رَبِّي
 الْعَزِيزِ الْمُنَّانِ أَيْ دِرْعٌ مَا أَصَابَهَا سَهْمُ
 الرَّدَى وَآيُ فَوْدٍ مَا عَرَّتْهُ يَدُ الْقَضَاءِ وَآيُ

حِصْنٍ مُنِيعٍ عَنْهُ رَسُولُ الْمَوْتِ إِذَا نِيَّ وَآتَى
 سَرِيرَ مَا كُسِرَ وَآتَى سَدِيرَ مَا قُفِرَ لَوْ عَلِمَ النَّاسُ
 مَا وَاءَ الْخِثَامِ مِنْ رَحِيقِ رَحْمَةِ رَحِيمِ الْعَزِيزِ
 الْعَلَامِ لَنَبَذُوا الْمَلَامَ وَاسْتَرْضَوْا عَنِ الْغُلَامِ
 وَأَمَّا الْآنَ حَجَبُونِي بِحِجَابِ الظَّلَامِ الَّذِي
 تَجَوَّأَ بِيَدِي الظُّنُونِ وَالْأَوْهَامِ سَوْفَ تَشُقُّ
 يَدُ الْبَيْضَاءِ جَيْبًا لِهَذِهِ اللَّيْلَةِ الدَّلَاءِ وَ
 يَفْتَحُ اللَّهُ لِمَدِينَتِهِ بَابًا رَاجَا يَوْمَئِذٍ يَدْخُلُونَ
 فِيهَا النَّاسُ أَفْوَاجًا وَيَقُولُونَ مَا قَالَ اللَّهُ الْإِنَّمَا

مِنْ قَبْلُ لِيُظْهِرَ فِي الْغَايَاتِ مَا بَدَأَ فِي الْبَدَايَاتِ
 أَيْرِيدُونَ الْإِقَامَةَ وَرَجُلَهُمْ فِي الرِّكَابِ هَلْ
 يَرَوْنَ لِدَٰهِمْ مِنْ إِيَابٍ لَا وَرَبِّ الْآرِبِ
 إِلَّا فِي الْمَتَابِ يَوْمَئِذٍ يَقُومُ النَّاسُ مِنَ الْآجِدَاتِ
 وَيُسْأَلُونَ عَنِ التَّرَاثِ طُوبَى لِمَنْ لَا تَسُومُهُ
 الْأَثْقَالُ فِي ذَٰلِكَ الْيَوْمِ الَّذِي فِيهِ تَمُرُّ
 الْجِبَالُ وَيَحْضُرُ الْكُلُّ لِلْسُّؤَالِ فِي مَحْضَرِ اللَّهِ
 الْمُتَعَالِ إِنَّهُ شَدِيدُ النَّكَالِ نَسْأَلُ اللَّهَ
 بِأَنْ يَقْدِرَ سَ قُلُوبَ بَعْضِ الْعُلَمَاءِ مِنْ

الضَّغِينَةَ وَالْبَغْضَاءَ لِيَنْظُرُوا الْأَشْيَاءَ بِعَيْنٍ

لَا يَغْلِبُهَا إِلَّا غَضَاءٌ وَيُصْعِدَهُمْ إِلَى مَقَامٍ

لَا تَقْلِبُهُمُ الدُّنْيَا وَرِيَا سَتُهَا عَنِ النَّظَرِ إِلَى

الْأَفْقِ الْأَعْلَى وَلَا يُشْغِلُهُمُ الْمَعَاشُ وَأَسْبَابُ

الْفِرَاشِ عَنِ الْيَوْمِ الَّذِي فِيهِ يُجْعَلُ الْجِبَالُ

كَالْفِرَاشِ وَلَوْ أَنَّهُمْ يَفْرَحُونَ بِمَا وَرَدَ عَلَيْنَا

مِنَ الْبَلَاءِ سَوْفَ يَأْتِي يَوْمٌ فِيهِ يَنُوحُونَ وَ

يَبْكُونَ فَوَرَبِّي لَوُخِيتُ فِيمَا هُمْ عَلَيْهِ مِنْ

الْعِزَّةِ وَالْفَنَاءِ وَالثَّرْوَةِ وَالْعِلَاقَةِ وَالرَّاحَةِ وَالْوَحْلِ

وَمَا أَنَا فِيهِ مِنَ الشِّدَّةِ وَالْبَلَاءِ لَاخْتَرْتُ مَا أَنَا
فِيهِ الْيَوْمَ وَالْآنَ لَا أُبَدِّلُ ذَرَّةً مِنْ هَذِهِ الْبَلَاءِ
بِمَا خُلِقَ فِي مَلَكُوتِ الْإِنشَاءِ لَوْلَا الْبَلَاءُ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ مَا لَذَلِّي بَقَائِي وَمَا نَفَعَنِي حَيَاتِي
وَلَا يَخْفَى عَلَى أَهْلِ الْبَصَرِ وَالنَّاظِرِينَ إِلَى
الْمَنْظَرِ إِلَّا كَبْرِيَاءَتِي فِي أَكْثَرِ أَيَّامِي كُنْتُ كَعَبْدٍ
يَكُونُ جَالِسًا حَتَّى سَيْفٍ عُلِقَ بِشَعْرَةٍ وَاحِدَةٍ
وَلَمْ يَدْرِ مَتَى يَنْزِلُ عَلَيْهِ أَيْنَزِلُ فِي الْحَبِينِ أَوْ بَعْدَ
حِينٍ وَفِي كُلِّ ذَلِكَ نَشْكُرُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

وَمُحَمَّدُهُ فِي كُلِّ الْأَحْوَالِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ نَسْأَلُ اللَّهَ بِأَنْ يَبْطِطَ ظِلُّهُ لِيَسْرُعَنَّ
إِلَيْهِ الْمُوَحِّدُونَ وَيَأْوِينَ فِيهِ الْمُخْلِصُونَ
وَيَرْزُقَ الْعِبَادَ مِنْ رَوْضِ عِنَايَتِهِ زَهْرًا وَمِنْ
أَفْقِ الطَّائِفِ زَهْرًا وَيُوَيِّدَهُ فِيمَا يُحِبُّ وَيَرْضَى
وَيُؤَيِّدُهُ عَلَى مَا يَقْرَبُهُ إِلَى مَطْلَعِ أَسْمَائِهِ
الْحُسْنَى لِيَفْضُ الطَّرْفَ مِمَّا يَرَى مِنَ الْإِجْهَادِ
يَنْظُرُ إِلَى الرَّعِيَّةِ بِعَيْنِ الْأَلْطَافِ وَيَحْفَظُهُمْ
مِنَ الْإِعْتِسَافِ وَنَسْأَلُهُ تَعَالَى بِأَنْ يَجْمَعَ الْكُلَّ

عَلَى خَلِيجِ الْبَحْرِ الْأَعْظَمِ الَّذِي كُلُّ فِطْرَةٍ مِنْهُ
 تُنَادِي أَنَّهُ مُبَشِّرُ الْعَالَمِينَ وَمُحْيِي الْعَالَمِينَ وَ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ مَا لِكَ يَوْمِ الدِّينِ وَنَسْأَلُهُ تَعَالَى
 بِأَن يَجْعَلَكَ نَاصِرًا لِأَمْرِهِ وَنَاطِرًا إِلَى عَدْلِهِ
 لِيَتَحَكَّمَ عَلَى الْعِبَادِ كَمَا تَحْكُمُ عَلَى ذَوِي قَرَابَتِكَ
 وَتَخْتَارَ لَهُمْ مَا تَخْتَارُهُ لِنَفْسِكَ
 إِنَّهُ لَهُوَ الْمُقْتَدِرُ الْمُتَعَالَى
 الْمُهَيِّمُ الْقَيُّومُ

این صفحه عمداً خالی است

این صفحه عمداً خالی است

لَعَنَّا مَهْ

لغت	معنی
حرف الف	
آباء	پدران
آفتاب بطحاء	حضرت محمد صلوات الله علیه (مجازاً)
آمیل	آرزومند
أَبْدًا	هرگز
أَبْصَار	جمع بَصَر یعنی چشم
ابْنِ إِنْسَان	یعنی پسر انسان و آن کنیه حضرت مسیح علیه الصلوة والسلام است در انجیل
إِثْبَانِ حُجَّتِ بَرَهَان	آوردن دلیل و برهان
أَنْتَقِي وَأَزْهَدْ	پرهیزگار تر و وارسته تر
إِخْخَاف	دارا کردن بکاری که فوق طاقت باشد
أَجْدَاث	جمع جَدَث و آن بمعنی گورا است یعنی قبر
أَجْوِبَةُ شَيْءٍ	جوابهای گوناگون
أَحَادِيث	گفتاری که از پیغمبر یا ائمه اطهار نقل شده باشد و مفرد آن حدیث است
أَجْبَاىَ إِلَهِي اخذ کردن	دوستان خدا - دوستداران خدا گرفتن - گرفتار ساختن

معنی	لغت
پوست دباغی شده استعاره بمعنی زمین هم آمده است مثل رادیم زمین سفره عام اوست (گاهی هم بمعنی سفره استعمال شده است بلوزه در آمد	أَدِيم إِرْتَعَدَ اَزْكَابُ مَوْشِیْعِه أَرْجَاءُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِینَ أَزْرَاءُ أَرْضُ أَرْیَاحُ عَاصِفَاتٍ إِسْطَرْفَ
انجام دادن کارهای زشت اطراف و جهات مهربان ترین مهربانان یادسوزترین دلسوزان فاسد تر کره زمین بادهای بسیار تند طرفه بشمار آورد یعنی آن را از چیزهای خوب شگفت آورد دانست ریشخند	اَزْكَابُ مَوْشِیْعِه أَرْجَاءُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِینَ أَزْرَاءُ أَرْضُ أَرْیَاحُ عَاصِفَاتٍ إِسْطَرْفَ إِسْتِهْزَاءُ إِسْتَهْلَکَ
بشدت (آب باران) ریزش کرد - اشک چشم روان شد اسراف کرد یعنی در خرج کردن انحصار اعتدال گذراند	إِسْتِهْزَاءُ إِسْتَهْلَکَ أَسْرَفَ

معنی	لغت
اسمهای نیک و صفتهای عالی . و این اسماء و صفات با یکدیگر منطبق و مختص خداوند هستند مثل علیم و حکیم و مانند آن	اسماءُ حُسْنی و صفاتُ عُلَیّا
تا بیدن نور	إِشْرَاق
انگشت . بین اِضْبَعِی رَبِّکَ یعنی میان دو انگشت پروردگار تو که در فارسی به (در قبضه پروردگار تو) میتوان تعبیر کرد	اِضْبَع
گوش بگفتار فراداشتن - دل بمطلب دادن	إِضْفَاء
زرد شد	إِضْفَرَّ
اینجا روشهایی است که در خور چیزی باشد	أُصُول و آداب
گمراه کردن	إِضْلَال
خاموش کردن نور	إِطْفَای نور
جمع طَبْ و آن رسیمان بلندی است که برای بستن سراپرده بکار میرود و اینجا کنایه از کند و زنجیر است	أَطْنَاب
اینجا بمعنی بزرگی و بلند آوازی است	إِعْتِبَار

معنی	لغت
نسبت خطا به گفتار و کردار کسی دادن	إِعْتِرَاض
بیدارگری و بی ملاحظگی در کارها	إِعْتِیَاف
روگرداندن	إِعْرَاض
جمع عصر و آن زمانی است طولانی	أَعْصَار
بلند کردن - بمرتبه عالی رسانیدن	إِعْلَاء
جمع غصن و آن شاخه‌ئی است که از تنه درخت روئیده باشد	أَغْصَان
برهم نهادن چشم برای ندیدن چیزی	إِغْضَاء
جمع غل و آن حلقه‌ئی است از آهن یا پوست که در گردن یا دست زندانی یا اسیر بیندازند گمراه کردن	أَغْلَال
جمع فواد و آن بمعنی قلب و گاهی هم عقل است	إِغْوَاء
خنده زیبائی کرد	أَفْثَدَ
کارهای نهی شده یعنی منع شده	إِفْتَرَّ
ناحیه حجاز و حجاز نام اقلیمی است در قسمتی از شبه جزیره عربستان که مکه معظمه و مدینه منوره	أَقْعَال مَنَهِيَّة
	أَفُق حِجَاز

لغت	معنی
اَنكَار	از شهرهای مشهور آن است جمع فکر و آن اینجا بمعنی اندیشه یعنی پیشینی است مثل (اول اندیشه آنکھی گفتار)
اَفْئَان	جمع فَنَن یعنی شاخه راست
اِقْبَال	رو آوردن
اَقْبَح	زشت تر
اَكْوَان	جمع کَوْن و آن عبارت از عالم هستی است
آل	خویشاوندان
اَللَّائِمَات	زنان ملامتگر. اشاره بآیات قرآن است
	در سوره یوسف و حاسلش اینکه جماعتی از زنان مصر گفتند زن عزیز یعنی زلیخا دنبال تو کرد خود یعنی یوسف افتاده و عشق آن جوان او را از خود بیخود ساخته است ما او را سخت دشمن می بینیم وقتی این سرزنش بگوش زلیخا رسید بخانه دعوتشان کرده مجلس ضیافتی بپاراست و پیش هر یک تربی نهاد و بدست هر کد اہکاردی

لغت	معنی
	<p>داد و در همین اثنایوسف را بجلوس خواندند همین که او را دیدند از کمال حُسن و جمالش دست از ترخ نشناختند و کفهای خود را بریدند و همگی گفتند پناه بخدا ازین حسن خدائی این بشر نیست بلکه فرشته ایست گواهی این هنگام زلیخا سوزنازه گفت کسیکه در باره اش ملامت می کردید این است</p>
<p>إِلَهُ الْبَتَّة السُّنْبَرِيَّة الطَّاف</p>	<p>معبود بطور کلی ولی اینجا بمعنی معبود حقیقی یعنی خدا قطعاً زبان های خلق جمع لطف و آن بمعنی رفق و مدارا و معاملة بمحبت است بمعنی نگهداری از بندگان نیز آمده است</p>
<p>الْمَيَّانِ لِلَّذِينَ آمَنُوا الْخ</p>	<p>اشاره است بقضیه فُضِّل خراسانی که شخصی از اشرار و فجار بود و شی بقصد سوئی از دیوار منزلی بالا میرفت در همان میان در خانه مجاور مردی قرآن تلاوت میکرد و باین آیه رسیده بود</p>

لغت	معنی
	<p> که اَلْمَرَّيَانِ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ . یعنی آیا نرسیده است آن زمان برای اهل ایمان که خاشع گردد قلوبشان بذکر خدا . فضیل از استماع این آیه مبارکه متنبه و منقلب شده فی الفور ندا برآورد که بلی یارب آن وحان . یعنی چرا پروردگار رسید و وقتش آمد آنگاه از اعمال گذشته توبه کرد و دارای خود را بفقراء بخشید و بقیة عمر را در کمال زهد و تقوی گذراند . جمال قدم در یکی از الواح میفرماید : رحکایت کنند که فضیل خراسانی کان من اَشْقٰ الْعِبَادِ وَ يَقْطَعُ الطَّرِيقَ اِنَّهُ عَشِقٌ جَارِیَةٌ وَ اَنْتِهَا لَبَلَةٌ فَصَعِدَ الْحِجَارَ اِذَا سَمِعَ اَحَدًا یَقْرَأُ هَذِهِ الْاٰیَةَ اَلْمَرَّیَانِ لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِکْرِ اللّٰهِ وَ اَثَرَفِی قَلْبِی فَقَالَ بلی یارب آن وحان فرجع وَ تَابَ وَ قَصَدَ بَيْتَ اللّٰهِ الْحَرَامِ وَ اَقَامَ فِیْهِ ثَلَاثِیْنَ سَنَةً </p>

لغت	معنی
	<p>إِلَى أَنْ صَعِدَ رُوحُهُ إِلَى الْأَنْفِ الْأَعْلَى (نهی)</p> <p>مضمون بیان مبارک این که فضیل خراسانی</p> <p>از اشقیای عباد بود و راهزنی میکرد عاشق زنی</p> <p>شد و شبی از دیوارش بالا رفت ناکهان شنید</p> <p>از یکنفر که قرائت این آیه میکرد اَلْهَرَّيَانِ لِلَّذِينَ</p> <p>آمَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ و در دلش تاثیر</p> <p>کرد و گفت آری پروردگار رسید و وقتش آمد پس</p> <p>باز گشت و توبه نمود و قصد بیت الله الحرام کرده</p> <p>سی سال در آن مقیم گشت تا اینکه روحش بافق</p> <p>اعلی صعود کرد</p>
<p>الْبَوْمُ</p> <p>أُمُّ الْكِتَابِ</p> <p>أُمَّهَات</p> <p>أَمْكِنَةُ تَرَابِیْه</p>	<p>امروز</p> <p>یکی از معانی اُم اصل شی است لهذا اُم الکتاب</p> <p>بمعنی اصل کتاب و اُم البیان بمعنی اصل بیان</p> <p>میباشد و اصل هم بمعنی ریشه است</p> <p>مادران - مفرد این کلمه اُم است</p> <p>مکانهای خاکی</p>

معنی	لغت
جمع امین و آن کسی است که در امانت خیانت نکند	اُمْنَاء
کارهای مهم	امور خطیره
عقوبت کردن - سزای عمل بکسی رساندن	إِنْتِقَام
گندیده تر	أَنْتَنَ
عدالت . برای توضیح بکلمه (عَدْل) مراجعه فرماید	إِنْصَاف
جمع نظر و آن بمعنی دیده ظاهر و چشم باطن هر دو آمده است	أَنْظَار
خرج کردن	إِنْفَاق
جمع نفْس و آن در اینجا بمعنی شخص است	أَنْفُسُ
بریدن از دنیا و اهل آن و رو آوردن بخدا	إِنْقِطَاع
ناشناختن	إِنْكَار
بگستراند سایه اش را . در متن لوح مبارک از این کلمه بیعدرعی خیر درباره سلطان است زیرا بیادش سایه خدا گفته میشود	أَنْ يَبْطِطَ ظِلُّهُ
جمع هَوی و آن غالباً میل دل است بکارهای شتر	أَهْوَاء
جمع و کز یعنی آشیانه مرغ	أَوْكَار

معنی	لغت
<p>جمع آیه و آن جمله یا کلامی است از کتاب و اصطلاحاً آیات فقط بکلماتی اطلاق میشود که بوحی آسمانی بر مظاهر الهی نازل شده باشد</p> <p>نشانه</p> <p>اختیار کردن - ترجیح دادن - اِکرام - اِنفاق</p>	<p>آیات</p> <p>آیَت</p> <p>ایثار</p> <p>حرف ب</p>
<p>دَرِ بزرگ مثل در کاروانسرای</p> <p>در عربی روی بآء همزه میگذاردند چه این کلمه صیغه اسم فاعل از بَرّ آید یا شد و معنی آن آفریدگار است</p> <p>کهنه</p> <p>دریای یکنانی که اینجا مراد حضرت بهاء الله است</p> <p>بَحْر حَیَوَان (یعنی دریای زندگانی) و بَحْر اعظم (یعنی دریای بزرگ) نیز اینجا اشاره بایشان است</p> <p>آغاز</p> <p>جمع بَرُجْمَه و آن مَفْصِلَهای انگشتان یا استخوانها</p>	<p>باب رِتا ج</p> <p>باری</p> <p>بالیه</p> <p>بَحْر أَحَدِیَه</p> <p>بَدَایَت</p> <p>بَرَّاجِم</p>

معنی	لغت
ریزی است که در دست و پا بوده باشد خشکی و دریا بیزار خلق	بَر و بَجَر بَرِی بَرِیَه بَسَاتِین
جمع بستان و آن زمین محصور است که دارند درخت و زراعت باشد یعنی باغ بقسی - بطوری بنیا	بَشائی بَصیر بَطْحَاء
مجرای وسیع آب که در آن سنگریزه و شن باشد و این کلمه اصطلاحاً بر مکه معظمه اطلاق میشود حملة جورانه . و بَطْش یسیر که در عبارت تلوح مبارک است بمعنی حملة ناچیز و مختصر میا شد و معنی شبیه این مصراع است: (بیک تیر برگشتی از کار زلزل) ناگهان	بَطْش بَغْتَه
دشمنی - دوست نداشتن دشمنی شدید	بَغْض بَغْضَاء

معنی	لغت
بجز آنچه اذن داده است خدا	بِغَيْرِ مَا أَذِنَ اللَّهُ
بغیر آنچه خدا حکم کرده است	بِغَيْرِ مَا حَكَّمَ اللَّهُ
پایندگی	بَقَاءَ
خیسید - ترشد	بَلَّ
اندوه و گرفتگی دل و بلاء آدم یعنی بلای سیاه	بَلَاءَ
که کنایه از شدت است	
جمع بلیّه و آن مصیبت یعنی حادثه ناگواری است	بَلَايَا
که با انسان برسد	
در اصل بمعنی جائی از زمین است خواه آباد و	بَلَدَ
مسکون باشد و خواه خالی و اکنون بمعنی شهر	
همچنین کشور میآید	
خود بخور	بِتَقْسِيهِ لِنَفْسِهِ
تباه شده - هلاک شده	بُورَ
اینجا بمعنی گفتار شیوانی است که مقصود گوینده را	بَيَانَ
بآسانی برساند	
دلیل - برهان هم بهمین معنی میآید	بَيِّنَه

معنی	لغت
<p>قسم بخدا که دل‌های مقربین در سوزش است مقربین در اصطلاح مسلمین دسته‌ای از فرشتگان میباشند که بخدا نزدیک هستند یعنی قرب معنوی با او دارند بمعنی مردان خدا که در ایمان بر دیگران سبقت گرفته‌اند نیز آمده است نیرو بخشیدن - قوت دادن متفرق شد آشکار شدن معنی مجرد کردن یا مجرد شمردن چیزی یعنی از قبود ماده و عوارض جسم منزّه داشتن محدود کردن مخصوص گردانیدن روان شد یعنی جاری گشت ارث و آن مالی است که از شخص مرده بورثه یعنی باز ماندگان او انتقال یابد</p>	<p>حرف ت</p> <p>تَاللّٰهِ قُلُوبٌ مَّقْرَبِينَ در احتراق است</p> <p>تَأْيِيد تَبَدُّد تَبْيَان تَجَرُّد تَحْدِيد تَخْصِیص تَذَرَّفَتْ وَ ذَرَفَتْ تُرَاث</p>

معنی	لغت
<p>آویخته است - چنگ زده است</p> <p>سوراخ سوراخ شد</p> <p>تشق یعنی میشکافد (ید) یعنی دست (بیضاء)</p> <p>یعنی سفید و عبارت لوح مبارک درین مورد کنایه از این است که عنقریب معجزه آسا مشکلاتها آسایش خواهد گشت چه که ید بیضاء یکی از دو معجزه حضرت موسی علیه الصلوة والسلام بوده است که با آن بر فرعون و اعوانش غلبه یافت و این دو آیت غیر از آیات تسعی است که بعداً بظهور رسید و براهل بها پوشیده نیست که تمام اینها معنای غیر از ظاهر عبارت دارد</p>	<p>تَشَبَّثَ</p> <p>تَشَبَّكَتَ</p> <p>تَشَقُّ الْيَدُ الْبَيْضَاءُ</p>
<p>طاهر ساختن - پاک کردن</p> <p>تجاوز - ستمگری</p> <p>میگوید یا میخواند از راه بینی</p> <p>جدائی - پراکندگی - یا جدا کردن و پراکندگی ساختن</p> <p>زیور و زینت کردن - دیگرگون ساختن</p>	<p>تَطْهِيرُ</p> <p>تَعَدَّى</p> <p>تَغْنُّ</p> <p>تَفْرِقَهُ</p> <p>تَقْلِبُ</p>

معنی	لغت
پیروی کردن از کسی در امری بدون فکر و تأمل پرهیزگاری	تقلید تَقْوَى
از پیش خود - در پیش خود نسبت کفر دادن . و کفر پوشیدن و انکار کردن حق است	تِلْقَاءَ نَفْسِهِ تَكْفِير
مرور میکنند کوهها . از علامات روز قیامت در قرآن مجید است بقوله تعالی وَ تَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَا مِدَّةً وَ هِيَ تَمُورُ مَرًّا السَّحَابِ خیز بر میدارد	تَمُرُّ الْجِبَالُ تَنَابُ
بازگشت از عصیان با طاعت - پشیمانی از گناهکار رو آوردن بچیزی یا بکسی	تَوْبَهُ تَوَجُّهُ
ایمان بیگانگی خدا داشتن هم آهنگ ساختن امور و اسباب برای رسیدن بمقصد و مرام	تَوْحِيد تَوْفِيق
	حرف ث
دارائی بسیار	ثَرَوَات

لغت	معنی
<p>ثِقْل شَاء</p> <p>ثَغُورُهُمُ الْمُبْتَسِمَةُ</p> <p>حرف ج</p>	<p>سنگینی یا بار سنگین</p> <p>مَدَح و آن شمردن یا باز گفتن اوصاف یا اخلاق</p> <p>خوب کسی یا چیزی است</p> <p>ثَغُورُ جمع ثَغْر است یعنی دندان جلوه دهان</p> <p>بمعنی دهان هم آمده است . مَبْتَسِمَةٌ یعنی</p> <p>تَبَسُّم کننده و تَبَسُّم یعنی خندیدن بدون صدا</p> <p>و در فارسی لبخند است</p>
<p>جَبَرُوت</p> <p>جُذُوع</p> <p>جَسَد</p>	<p>عالمی است فوق ملکوت که حکماء آن را تعبیر</p> <p>بِعالم عقول می نمایند و گویند بمناسبت اینکه</p> <p>هر کس و نقصی درین جهان از برکت عنایات</p> <p>عقول جبران میشود لهذا عالم آنها بعالم</p> <p>جبروت تشبیه گردیده است . و در لغت بمعنی</p> <p>سلطنت و عظمت است</p> <p>جمع جُذُع و آن تنه درخت است</p> <p>بدن یعنی جسم انسان</p>

معنی	لغت
بزرگی مقام جمع جُمَّمَه و آن استخوان سراسر است زیبائی . و انسان جمیل یعنی صاحب جمال کسی است که حسن صورت و اندام با حسن اخلاق را با هم داشته باشد جمع جُنْد و آن لشکر است دو معنی دارد یکی صاحب جود و کرم و دیگری آب تندرو . و در لوح مبارک که میفرماید إِذَا عَثَرَ جَوَادُهُمْ معنای دوتایی منظور است اعضای بدن . و جارحه که مفرد آن است بمعنی دست نیز آمده است . حیوان شکاری بخشیدن - بخشش زیره بمعنی گریبان و دل و سینه هر سه آمده است و در لوح مبارک بهر سه معنی است می آید	جَلَالَتِ قَدَر جَمَاجِم جَمَال جُنُود جَوَاد جَوَارِح جُود جَوْشَن جَبَب حرف ح

معنی	لغت
یکی از مجتهدین اصفهانی ساکن عتبات بود که در شوال ۱۲۴۱ قمری بطهران آمده علمای ایران را با خود متفق و بدستگیری ایشان فحشاً قاجار را بجهاد باروسها و ادار ساخت و خود او هم بمعیت هیئت مجتهدین با سپاهیان برای تحریض مجاهدین همراه شد و نتیجه این چهار عقد معاهده ترکمان چای بود که شرح شامت و خسارتش در تواریخ مندرج است	حاجی سید محمد
حکایت کننده	حاکی
مانع ، مثل پرده که مانع دیده شدن اشیاء پشت خود است	حایل
دوستی - دوست داشتن	حُب
مار	حُبَاب
لقب مؤویل است بمناسبت وضع جغرافیائی آن چه که اخذ ب حَذَباء بمعنی کور پشت میباشد	حَذَباء
تیزی و مراد از حدت ابصار تیزی بینی است	حِدَّت

معنی	لغت
احکام شرعی خدا	حُدُودُ اللَّهِ
کفش	حِذاء
عملی که ارتکابش در شریعت گناه شمرده شود	حَرَام
جنبش	حَرَكَت
آنچه که شکستنش روا نباشد - احترام	حُرْمَت
گروهی از مردم - جماعتی که در عقیده و عمل یکسان باشند	حِزْب
آگاهی در امور - احتیاط	حَزْم
عاقبت بخیری - خدا بینی - بهتر - بهترین	حُسْنِی
قلعه	حِصْن
بقصد حفظ بندگان خدا ، و حفظ اینجانب معنی نگهداری از تلف شدن است	حِفْظًا لِعِبَادِ اللَّهِ
معانی متعدد دارد من جمله بخدا که مقابل خلق است و بظاهر مظهر که مقابل باطل است اطلاق میگردد	حَقّ
علم کامل و عمل درست و اخلاق ملایم و تدبیر	حِکْمَت

معنی	لغت
مناسب و امثال ذلك زمینی که در پائین کوه واقع شده باشد - پائین پستی کوچک - پست عملی که شریعت بآن اذن داده باشد شیرینی پسندیده و لایق حمد و ثنا اینها بمعنی خویش نزدیک و دوست است قاضی بزرگ یهود و پدر زن قیافا و این قیافا رئیس کهنه بود و آن دو عالم یعنی حنّان و قیافا بقتل حضرت مسیح متفقاً فتوی دارند قوّه یعنی نیرو زندگی	خَضِیض خَفِیر حَلال حَلَاوَت حَمید حَمیم حَناس یا حَنان یا حَنّا حَوّل حَیات حرف خ
ختم وزینت پیغمبران و پادشاه برگزیدگان که جمله انیان فدایشان دارد - مقصود حضرت محمد است	خاتم انبیاء و المرسلین اصفیاء روح الامیزین

معنی	لغت
دارنده خسوع یعنی فروتنی	خاشع
علم جنس است برای سلاطین چین و ترکستان یا دیگر پادشاهان	خاقان
خراب شده - منهدم	خاویه
چادری که از پشم گوسفند یا پشم شتر بافته شده باشد برای سکونت در آن	خباء
آگاه	خبیر
گل یا موم یا لاک و مانند اینها که با آن سرشیشه یا چیز دیگر را می بندند - پایان	خِتام
فربادادن بمعنی رساندن آزار بکسی از راهی که نداند	خُدعه
جمع خزینه و خزانه و این هر دو بمعنی جای انباشتن و نگاهداشتن مال است	خزائن
ترس از خدا	خَشِیَةُ اللَّهِ
گناه خواه بعمد باشد و خواه با اشتباه	خطاء
رهائی از تنباهی یا از آلودگی	خلاص

لغت	معنی
<p>خَلِيج</p> <p>خَوَارِج</p> <p>خَيْر كَثِير</p> <p>حرف د</p>	<p>پیشرفتگی قسمتی از دریا در خشکی بطوریکه سه طرفش را خشکی احاطه کرده باشد برعکس شبه جزیره که از سه جانب محاط بدریاست</p> <p>فرقه‌ئی از مسلمین که پس از جنگ صفین بر حضرت علی بن ابیطالب خروج کرده در جنگ نهروان شکست خوردند و مارقین عبارت از همین فرقه‌اند</p> <p>خیر بسیار - فایده و نفع زیار</p>
<p>دَارُ الْحُكُومَةِ</p> <p>دَخَلَ أَحَدٌ مِنْهُمْ</p> <p>عَلَى النَّجَاشِيِّ أ</p> <p>زِرْع</p>	<p>خانه حکومت و با اصطلاح کنونی محل فرمانداری</p> <p>یعنی یکی از ایشان بر نجاشی داخل شد . مراد جعفر و سپر ابوطالب است که سوره نمرود را در محضر نجاشی تلاوت کرد</p> <p>زیره . و آن نیم تنه‌ئی بافته شده از حلقه‌های کوچک و نازک فلزی بوده است که مردان جنگی برای حفظ تن از سلاح دشمن در بر می‌گرفته‌اند</p>

معنی	لغت
مثل دُرّ یعنی مانند مروارید درشت - روشن	دُرّی
قریه بزرگ یا مزرعه سبز و خرم که همین مراد است	دَسْکَرَه
ادّعاء	دَعْوَى
باریک بینی	رِقَّت
خونهای ریخته شده	رِمَاء مَسْفُوكَه
شهری است که پایتخت خلفای بنی امیه بوره	رِمَشَق یا رِمَشَق
و اکنون مرکز سوریه میباشد	
پائینی - پستی برخلاف عُلُوّ	دُنُوّ
جهان و آنچه در آنست	دُنْیا و ما فیها
روغن	دُهْن
هیئتی که از شاه و وزرایش تشکیل شده باشد	دَوْلَت
و امروزه بمجموع اعضای کابینه رئیس الوزراء	
دولت اطلاق میگردد - هیئت حاکمه - ثروت	
	حرف ذ
گداخت - آب شد	ذَابَ
حقیقت شیء	ذَات

معنی	لغت
گرگ گوسفندان قتله	ذئب اغنام ذُبَالَه ذَرَه
جزئی از جسم که از نهایت کوچکی قابل رؤیت نباشد - یکی از اجزای غباریکه در هوا پراکنده است از سرانگشت وسطی تا آرنج - ساعد و آن مابین کف و آرنج است	ذراع
در اینجا بمعنی قلب است	ذَرع
یاد کردن - بیاد آوردن و از کار جمع آن است	ذِکْر
خوار برخلاف عزیز که بمعنی گرامی است - رام	ذلیل
صاحب جلال یعنی دارنده قدرت و منزلت بزرگ	ذی الجلال
صاحب عرش یعنی دارنده تخت پادشاهی مقصود از ذی العرش حضرت باری است چنانکه در سورة الانساء از قرآن مجید است که رَقُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ الْاِلهَةُ كَمَا يَقُولُونَ إِذَا لَا يَتَغَوَّأُ إِلَى ذِي الْعَرْشِ مَبِيتٍ	ذی العرش
دامن - یعنی جایی از لباس از قبیل قباء و رداء و عباء که بر زمین کشیده میشود - مقابل صدر یعنی بالا	ذَیْل

معنی	لغت
مجلس مثلاً	حرف ر
	رَأَيْتَ صَفْرَاءَ رَأَفْتُ رَأَى
<p>بیرق زرد رنگ و آن پرچم پادشاهان بمن بوده مهربانی بسیار اعتقاد انسان درباره هر امری چنانکه هنگام مشورت گفته میشود رأی من در این خصوص چنین است</p>	رَبَّاتُ الْكَمَالِ وَ ذَوَاتُ الْجَمَالِ
<p>پروردگار جهانیان یا پرورش دهنده جهانها امیدواری کامل مهربانی</p>	رَبُّ الْعَالَمِينَ رَجَاءٌ عَظِيمٌ رَحْمَتٌ
<p>سستی برخلاف شدت که بمعنی سختی است - کشایش در امر زندگی و معیشت هلاکت</p>	رَخَاءٌ رَدَى
<p>جمع رزیه و آن مصیبت بزرگست فرستاده - پیغمبر</p>	رَزَايَا رَسُولٌ

معنی	لغت
نم یا تراوش آب از چیزی	رَشَح
سنگهای بزرگ سخت - سنگی که روی قبر میاندازند	رِضام
خشنودی - رضوان بمعنی دربان بهشت نیز هست استعاره بمعنی خود بهشت هم آمده است	رِضاء و رضوان
جمع رعیت و آن عبارت از تمام جماعتی است که تحت حکم یک دولت باشند چنانکه شاعر گوید: چون نبی نیستی ز امت باش، چونکه سلطان نبی رعیت باش گاهی در فارسی بزارع نیز اطلاق میشود ولی اینجا معنای اول مراد است	رَعایا
خاک - ریک روان	رَغام
نرمی و نازکی	رِقَّت
صوت آهسته	رِکْز
اشاره	رَمز
جمع راعی و آن بمعنی شبان و همچنین رعیت است	رُعَاة
جمع رُمح و آن بمعنی نیزه است	رِماح
جمع راوی یعنی نقل کننده حدیث	رُوَاة

معنی	لغت
جمع رَوْضَه و آن زمینی است که آراسته بدرخت و گل و گیاه باشد زیبائی و درخشندگی	رَوْض رَوْنَق حرف ز
شیشه - لوله شیشه‌ای چراغ جمع زُخْرُف یعنی طلا بمعنی آراستگی و ظاهر سازی هم می‌آید	زُجَاج و زُجَاجَه زَخَارِف
جمع زَفَره یعنی تنفس باکشش صوت لقب بغداد است گاهی بشهرری نیز اطلاق شده ولی اینجا بغداد منظور است این لقب هم بمناسبت وضع جغرافیائی آن بوده چه که زور که مصدر زوراء می‌باشد بمعنی کجی بالای سینه است	زَفَرَات زَوْرَاء
فضای بین منازل - میدان ساده - خالص آنچه آدمی بآن قدر و قیمت می‌گذارد از قبیل	حرف س سَاحَت سَازِج سُجُحَات بشر

لغت	معنی
<p>سَبِيل</p> <p>ستاره قبل‌الصبح</p>	<p>عزت و منزلت و حرمت و غیرها که ممکن است حجاب ما بین انسان و حق بشود راه</p> <p>گویند ستاره زهره است چه گاهی قبل از طلوع آفتاب و گاهی بعد از غروب طالع میشود بدین جهت این دو موقع گاهی بر کاروانیان مشبه میشود و قوافلی که در روز مسافرت میکرده‌اند و عصر بارانداخته می‌آرمیده‌اند پاره‌ئی از اوقات در طلوع شبانه بگمان اینکه تمام شب را خوابیده‌اند و حالا صبح است حرکت نموده و بعد از ساعتی در تاریکی شب راه را گم می‌کنند</p>
<p>سَجْن</p> <p>سُجُورُهمُ الْمُفْتَرَّةُ</p>	<p>زندان</p> <p>جمع سُجُورُ بمعنی ربه است و مُفْتَرَّةُ بمعنی خندان و این جمله را عبارت رجگروهای شادان ایشان شاید بتوان تعبیر کرد</p>
<p>سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى</p>	<p>با اصطلاح مسلمین درختی است در عین عرش</p>

لغت	معنی
سدیر	<p>ایضا درختی است که تجلی الهی بر او شد چنانکه در قرآن است که (وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ) و نزد اهل بها مراد مظهر مظهر است نام قصر بیت که نعمان بن منذر برای بهرام گور پسر یزدگرد ایشم ساخت و مختصر حکایتش این است که یزدگرد فرزندانی که برایش متولد میشدند در کودکی میمردند وقتی که بهرام بدینا آمد ستاره شناسان گفتند این پسر را باید بکشور دیگر فرستاد تا از خطر محفوظ بماند یزدگرد بهرام را به حیره فرستاد تا در تحت مراقبت و مواظبت نعمان که پادشاه حیره بود تربیت شود. نعمان معماری روی بنام ستار آورد و در دستگاه عمارت عالی برای ولیعهد آن زمان ایران بنا کرد و یکی را خَوَرَنَق نامید و دیگری را سدیر. گویند خَوَرَنَق مجرب خورد نگاه است و سدیر معرب سه دیر مختصر این دو بنا از همان وقت تا کنون مشهور</p>

لغت	معنی
<p>سراج سُرُّهُمْ الْمَوْضُوءَةُ سَطَوَات سَغَب</p>	<p>هستند و در تمام تواریخ معتبره مذکور گشته اند و وصف شاعرانه آن در کتاب هفت گنبد نظامی نیز مسطور است ولی این ساختمان هم با همه شکوه و زیباییش عاقبت از جلوه افتاد و بخرابی ضرب المثل شد چنانکه در بیت اول یکی از رباعیهای منسوب به خیام آمده است که آن قصه که بهوام در اوجام گرفت - آهو بچه کرد و شیر آرام گرفت باری اینکه در لوح مبارک نازل شده است که (آئِیْ سَدِیْرٌ مَا قُفِرَ) کنایه از این است که کدام کاخ با عظمتی است که بصورت بیابان در نیامد یعنی ویران نشد چراغ تخته های فزی آنان بقهر و غلبه حمله کردن گوسنگی</p>

معنی	لغت
رنجتن خون پاک	سَفَكَ دِمَ أَطْهَرَ
مستی	سُكِرَتْ
جمع سلسله یعنی زنجیر	سَلَا سِل
آب گوارا - اسم چشمه‌ئی در بهشت	سَلْسَبِيل
نزدبان	سُلْم
اینها بمعنی پادشاه است همچنین بمعنی قدرت	سُلْطَان
مُونْتِ اسْمَر و آن رنگی است مابین سفیدی و سیاهی در انسان که در فارسی تعبیر به سبزه میشود یعنی گندم کون	سَمْرَاء
بلندی	سُمُو
راه و رسم	سُنَّت
تکیه گاه نزدیکان درگاه خدا و اینجا مقصود امام چهارم یعنی حضرت علی بن الحسین علیهما السلام است	سَنَدُ مُقَرَّبَیْن
سالهای نخستین	سِنَیْنِ اَوَّلَیَّه
سالهای شمرده شده یعنی معین شده	سِنَیْنِ مَعْدُودَاتٍ
تیرها مفرد این کلمه سَهْم است	سِهَام

معنی	لغت
<p>تازیانه های خشم لقب حضرت امام زین العابدین علیه السلام امام چهارم شیعیان و معنایش آقای سجدگستگان یعنی نوازگذاران است شمشیر</p>	<p>سیاط غضب سید ساجدین ستیف حرف ش</p>
<p>تیز بمعنی برنده امورات دنیوی بمعنی کارهای این جهانی سختیهای بزرگ نکال بمعنی عذابی است که دیگران چون آن را ببینند بهراس افتند و از شدت آن عبرت گیرند پس شدید النکال بمعنی عذاب بسیار سخت خواهد بود آشامیدن شراب گرانمایه برخلاف وضعی که بمعنی فرومایه است</p>	<p>شاجذ شئونات ترابیه شدائد عظمی شدید النکال شرب خمر شریف</p>

معنی	لغت
جانب - ناحیه	شَطْر
سپاسگزاری در مقابل نیکی	شُكْر
یعنی یسار که بمعنی طرف دست چپ میباشد	شِمَال
جمع شَهَوَات و آن خواهش نفس یعنی میل	شَهَوَات
اوست با شیای ملایم بالذیذ از هر قبیل که باشد	
جمع شارع و آن بمعنی شاهراه است	شَوَارِع
مجتهد اعلم شیعیان که مرجع تقلید و مردی	شیخ مرتضی
متقی بود که بهمین جهت با هیئت مجتهدین	
عراق عرب که بمخربك شیخ عبدالحسین طهرانی	
در مخالفت با حضرت بهاء الله با هم متفق	
شده بودند موافقت نکرد	
	حرف ص
رفیق - مَالِك - معاشر	صَاحِب
شکیب و آن بیتابی نکردن در برابر سختیهای	صَبْر
روزگار است	
لوح یا صحیفه فاطمیه که بیاناتی است از احادیث قدسیه	صَحِیفَه مَكُونَه

معنی	لغت
<p>جغد نر - انعکاس صوت سنگ سخت راستی - راستگویی صوت قلم هنگام نوشتن دشوار بدار آویخته شد اندیشه درست یا کردار درست</p>	<p>صَدَى صَخْرَةٌ صَمَاءُ صِدْقُ صَرِيرُ صَعْبُ صَلَبُ صَوَابُ حرف ض</p>
<p>اینجا بمعنی آب کمی است که در ته کودال مانده باشد موغزار (۱)</p>	<p>مَخْضُحُ مِخْضُحُ</p>
<p>(۱) جناب فاضل یازندانی در کتاب آثار الاسرار که سه سال قبل از انتشار جزوه حاضر تشریف گردیده است در ذیل کلمه (مخضاح) چنین مرقوم داشته اند «و قد نُسِبَ مَخْضُحُ السَّلَامَةِ وَ اصْفَرَّ مَخْضُحُ الرَّاحَةِ اَوَّلُ وَ ضَلَّ نَقْطَهُ اَرْمَقُوحُ که در محل عربیه بجای قلیل الغور و بمعنی آب بمقدار فرا گرفتن ناپشت پا است و دووم بد و صاوبی نقطه بهمان وزن بمعنی زمین مسلح و باغ میباشد . . . ولی در ترجمه های نسخ خطی قدیم این لوح بخطوط مختلف دیده شد که دووم را هم بد و صاوبی نقطه ضبط کردند و مخضاح الزوده نوشته شد . احتی کلامه اعلی الله مقامه</p>	

معنی	لغت
<p>سختی و بد حالی کینه باطن انسان</p>	<p>ضَرَّ ضَغِينَه ضمیر حرف ط</p>
<p>گروهی از مردم - جماعتی که به یک دین یا یک مذهب یا یک مسلک از دیگران ممتاز باشند پاک همگی زینت - زیور چشم عدالت سرکشی جمع طیر یعنی پرنده</p>	<p>طائفه طاهر طَرًّا طراز طَرَفُ الْعَدَل طُغیان طُبُور حرف ظ</p>
<p>هر چه که بتواند چیزی در آن بگنجد شیرین حرکات - هوشیار - قشنگ سایه خدا و مقصود از آن پادشاه است</p>	<p>ظَرْف ظَرِیف ظِلُّ اللَّهِ</p>

معنی	لغت
<p>ستم جمع ظن یعنی گمان</p>	<p>ظلم ظنون حرف ع</p>
<p>بلند یک نفر انسان خواه آزاد باشد و خواه بنده - برده یعنی زر خرید مردی از اهل یثرب (مدینه) بود که اهالی آن شهر او را برای سلطنت نامزد کرده تاجی مرصع به در و یا قوت برایش ساخته و در صدد بودند لعل درشتی از یوشع نامی یهودی بخرند و تاج را با آن تکمیل کرده بر سرش گذارند در همین اثنا حضرت رسول بعدینه تشریف بردند و بقدوم مبارکش امور دگرگون شد و عبدالله بیارشادهی نرسید . این شخص اگرچه بظواهر ضمیمه اصحاب و جزوا نصار شد ولی باطنار رئیس منافقان بود و غالباً کلمات حسد آمیز</p>	<p>عالی و متعالی عبد عبدالله اُبی</p>

لغت	معنی
عَثَرٌ عَدْلٌ	<p>برزبان میراند در غزوات هم از نصرت اسلام خودداری و گاهی نیز در امور مسلمین اخلاص و دشمنان را بر مخالفت آنان تحریک میکرد . سورة المنافقون در شأن او و پیروان نفاق پیشه اش نازل شده است سکندری خوردی یعنی بسر در افتاد حق هر کس را باندازه رساندن و فارسی آن داد عدل بمعنی انصاف نیز هست ولی گاهی فرقی در میان میآید بدین معنی که عدل را در عمل بکار میبرند و انصاف را در قضاوت استعمال مینمایند مثلاً در یکی از مناجاتهای صادر از قلم اعلی است که (امرا را عدل عنایت فرما و علما را انصاف)</p>
عَرَاءُ عَرْشُ عَرَضُ الْحَبْوَةِ عُرْوَةُ الْوُثْقَى	<p>صحراى بی آب و علف اینجا بمعنی تخت پادشاه است اسباب دنیوی دستگیره محکم و مراد تمسک بدین الله است</p>

معنی	لغت
چنانچه دوسوره البقره از قرآن مجید نازل شده است که (فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ) یعنی هر که بت پرستی را بگذارد و بخدا ایمان بیاورد چنگ به دستگیره محکم زده است	عِزْفَان
شناسائی	عِزَّت
قوت و غلبه - مقابل ذات	عِزَم
اراده محکم	عِشَّتِي
شامگاهان	عِضَر
زمان طولانی	عِطَاء
رساندن و بخشیدن چیزی	عِظَمَت
بزرگی	عِلَل
جمع علت و آن دو معنی دارد یکی بمعنی بیماری و دیگری بمعنی چیزی است که سبب پیدایش چیز دیگر شود	
دریافت حقیقت شی - دانائی	عِلْم

معنی	لغت
هر دو کلمه بمعنی بلندی است بنا بگفته مردم یا بگمان مردم بر آنچه که ایشان بر آنند یعنی آنچه اعتقاد دارند درود بر او باد . سلام و صلوة هر دو در مورد رعاب معنی درود است و تفا و نشان در اتصال و اتصال میباشد بدین معنی که سلام درود منفصل است یعنی گاه بگاه و صلوة درود متصل است یعنی پی در پی دانسته دانسته با حق و حقیقت مخالفت کردن — کنار، جوئی و معارضه نمودن توجه کردن و محفوظ داشتن جمع عاصف و عاصفه و هر دو بمعنی تند باد است جمع عام (به تشدید میم) برخلاف خواص که مفرد خاص (به تشدید صاد) میباشد جها نهای دنیوی ابداع در لغت بمعنی پدید آوردن چیزی است	عُلُوّ و اِسْتِعْلَاءُ عَلَى زَعِيمِ الْقَوْمِ عَلَى مَا هُمْ عَلَيْهِ عَلَيْهِ السَّلَام عِنَاد عِنَايَت عَوَاصِف عَوَآم عَوَالِمُ مَلَكِيَّة عَيْنُ الْاِبْدَاعِ

لغت	معنی
	<p>تازه بدون نمونه قبلی ولی با اصطلاح حکماء ابداع مرحله اول از ایجاد میباشد چه بقول آنها افعال الله بر سه قسم است : ابداع و اختراع و اخداث . ابداع فعلی است که مسبوق بماده و مدت نباشد و آن عبارت از عالم عقول کلیه اش که مجردات صرّفه اند و از قبور ماده و حدود و زمان آزادند . اختراع فعلی است که مسبوق بماده هست ولی مسبوق بمدت یعنی زمان نیست بلکه سابق بر زمان است مثلاً در منظومه شمسی تا شمس و قمر و کواکبی نباشند و حرکت نیفتند سال و ماه و روز و شبی که اجزای زمان میباشند تحقق نخواهند یافت . اخداث که آن را تکوین هم مینامند فعلی است که مسبوق بماده و مدت هر دو میباشد مانند افراد موالید از جمادات و نبات و حیوان که وجودشان از ماده است و در ظرفی از زمان هم موجود شده اند . بیان دیگر</p>

لغت	معنی
حرف غ	<p>اینکه عالم وجود که از حق صادر و با و راجع می گردد بدایره تشبیه گشته و این دایره بدو قوس یعنی دو نیمه دایره منقسم گردیده است و قوس اول که عبارت از صدور و نزول موجودات باشد ابداع است و قوس ثانی که عبارت از رجوع و صعود آنها باشد اختراع . باری کلمه عین الابداع را بچشم آفرینش یا چشم روزگار می توان تعبیر کرد</p>
<p>غاریه غایت غَبْرَمِنْ آیَاتِنَا غَدًا غَزای باروس غُفْران غَفَلَت</p>	<p>باران بامدادی آخرین فایده ای که مقصود است گذشته است از روزهای ما فردا جنگ باروس آموزش ترك امریکه نباید ترك شود - بی خبری</p>

معنی	لغت
<p>در لغت بمعنی جوان ولی در قرآن گویم بر انبیا و اولیا اطلاق شده است مثلاً در سوره مریم است که قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا. ایضا در همان سوره است که يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا و در سوره یوسف است که قَالَ يَا بَشْرِي هَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ</p>	<p>غُلَام</p>
<p>شاید بی نیازی - ثروت و دارائی بی نیاز - دارند گمراهی - هلاکت</p>	<p>غَمَرَات غَنَاء غَنَى غَوَى حرف ف</p>
<p>جدا کننده ما بین حق و باطل بدکار - منحرف از جاده راستی و عفاف گمراهی - رسوائی - اختلاف در رای - کشتار عمومی - امثال</p>	<p>فَارِق فَاسِق فِتْنَه</p>

معنی	لغت
روشنی با مداری	فَجَّرَ
اجازه قتال با کفار از طرف مجتهد	فَتَوَّاهُ جِهَار
رختخواب. و بفتح فاء یعنی فراش بمعنی گِلِ بَدَنِ خشکیده است	فِرَاش
قرآن و سایر کتب آسمانی زیرا که فارق مابین حق و باطل هستند	فُرْقَان
دو ستاره اند نزدیک ستاره قطبی	فُرْقَدَان "بصیغه تثنیه"
تباهی	فَسَاد
بخشش چیزی بکسی زاید بر استحقاق او. معانی متعدده دیگر هم دارد	فَضْل
جمله برگزیده از کلام یا خود کلام	فِقْرَه
جمع فقیه و آن در اصطلاح کسی است که با حکام عملی شرع یعنی فروع دین از راه دلیل و برهان عالم باشد	فُقَهَاء
محتاج	فَقِير
طرف سراز جانب گوش بسمت صورت. و کلمه تارک نزدیک بمعنی اصلی این لغت است	فَوْد

معنی	لغت
<p>لقب دمشق و بعض شهرهای دیگر بلاد عرب از قبیل بصره و حله و در لغت بمعنی زمین وسیع یا خانه وسیع است</p>	<p>فَيْحَاء</p> <p>حرف ق</p>
<p>جمع قُبّه و آن بنائی است که سقفش مدور و مقعر باشد و فارسی آن گنبد است</p> <p>زشت</p> <p>پا</p> <p>در اینجا بمعنی قدیم یعنی لا اول است</p> <p>جمع قُرُون و آن صد سال است</p> <p>قرنها یا زمانهای گذشته</p> <p>چیز تازه و پاکیزه و بارونق</p> <p>سزای عمل به بدکار رسانیدن</p> <p>جمع قصر و آن عمارتی است عالی که بفارسی کاخ گفته میشود</p> <p>در لغت یعنی حکم اما در اصطلاح عبارت از علم</p>	<p>قَبَاب</p> <p>قَبِيح</p> <p>قَدَم</p> <p>قِدَم</p> <p>قُرُون</p> <p>قُرُون خَالِيه</p> <p>قَشِيب</p> <p>قِصَاص</p> <p>قُصُور</p> <p>قَضَا</p>

لغت	معنی
قَضُب	اجمالی یعنی علم جامع و کلی الهی است نسبت بموجودات جمع قَضِب است یعنی شمشیر بران یا شاخه‌ که از درخت بریده باشند
قَضِیض	خاک و شن
قلب	دل
قَلْبَتَنی	زیر و رو کرد مرا
قَلْعَه	دژ و آن محل محکم است که در آن از خوردن و یاریگر ^{ان} دفاع میکنند
قَلَمُ اَعْلٰی	اشرف موجودات که واسطه فیض وجود است از مبدا اول بسایر کائنات و در آیات الهی مراد از قلم اعلی حضرت بهاء الله است
قَنَاة	نیزه
قَوْم	گروهی از مردم
قِیَافَا	رئیس کهنه یهود که فتوی بر قتل حضرت مسیح دار برای توضیح بکلمه حنان مراجعه فرمائید

لغت	معنی
<p>قَيُّومٌ</p> <p>حرف ك</p>	<p>آنکه قائم بذات است و ابتدائی برایش نیست اشیاء هم قیام صدوری با و دارند و این کلمه از اسماء الله است</p>
<p>کَاسٌ</p> <p>کِبْرِیتِ احْمَرٌ</p> <p>کتاب مبین</p> <p>کَتِيبَه</p> <p>كَثَرَاللهُ امثالَهُمْ</p> <p>کَرَمٌ</p> <p>کَعْب بن اشرف</p>	<p>ظرفی که جایگیر آشامیدنی ها باشد</p> <p>گوگرد سوخ و آن لقب طلاست چنانکه نظامی ^{گوید}</p> <p>زر که گوگرد سرخ شد لقیبش سوخی آمد نکوترین سلبش</p> <p>و در لغت بمعنی زر سوخ و زرد ناب و هر چیز کمیاب</p> <p>آمده است و شاید اینجا مراد اکسیر باشد و آن</p> <p>علی زعم القوم ماده ثی است که مس را طلا کند</p> <p>بمعنی لوح محفوظ است که مرتبه ثی از مراتب</p> <p>علم حضرت باری جلّ ذکره می باشد</p> <p>دسته ثی از سواران که اسبهاشان همرنگ باشند</p> <p>خداوند مانند شان را بسیار گرداناد</p> <p>بذل و بخشش - گذشت کردن</p> <p>مردی از اکابر یهود و دارندۀ طبع شعر بود</p>

لغت	معنی
کعبه	<p>که حضرت رسول را هجا میگفت و اصحابش را از بیت میکرد و بعد از غزوه بدر از محل خود که قدری دور از مدینه بود بمکه رفته مشرکین را بر جنگ پیغمبر تحریض نمود بعد از آنکه از مکه مراجعت کرد چند تن از مسلمین که بعضی با او رفیق و بعضی برادر خوانده اش بودند با شاره حضرت رسول برای کشتن او حاضر شدند و شبانه بمنزلش آمده دوستانه او را طلبیدند و بعد او را بعنوان گورش بجانب شعب عجز که نام موضعی است در بیرون مدینه برده درین راه شکمش را دریده و سرش را بریده خدمت حضرت رسول آوردند روز بعد خویشان کعب بحضور رسول الله آمده عرض کردند بچه سبب بزرگان ما را بدون جرم و جنایت می کشید فرمود تا دیگر هجا نکنند و دشمنان را بر جنگ مانع گیرند خانه مکعب شکلی است در مکه معظمه که قبله</p>

معنی	لغت
<p>اهل اسلام و در میان مسجد الحرام میباشد مسجد الحرام بخور کعبه هم اطلاق شده است گواهی دادن خدا کافی است کند شد شمشیرهای ایشان تعامت یعنی داشتن هر چه برای شیئی لازم است چنانکه معرفت و دانش و اخلاق خوب کمال برای نفس انسان همچنین جمال و اعتدال اندام و سلامت بدن کمال است برای جسم او گنجینه ها - اندوخته ها در اینجا مراد لانه های حیوانات است ماهیت و حقیقت شیئی حوض یا نهر آبی است در بهشت - آب بسیار هستی</p>	<p>كُفِيَ بِاللّٰهِ شَهِيدًا كَلَّتْ اَسْيَافُهُمْ کمال گنايز گنايش کنه کوثر کِنُونَتْ حرف ل لايخ لا اَجْزَعُ</p>
<p>آشکار و پیدای بیتابی نمیکند</p>	

معنی	لغت
ناچار	لَا بُدَّ
بچاره اش نکند یا اگر انبارش ننماید و یا خوارش	لَا تَسُوْمُهُ الْاَثْقَالُ
نسازد بارهای سنگین که مراد از آن گناهان است	
بیشمار	لَا تَحْصِي
دور ممکن یا اینکه مران ایشان را	لَا تَطْرُدُهُمْ
بی جایگاه . مراد حق جل جلاله است	لَا مَكَانَ
دروید . نمیشور مگر آنچه کشته شد .	لَا يَجْصَدُ إِلَّا مَا زُرِعَ
داشی - از بین نرفتنی در زمان آینده	لَا يَزَالُ
جمع لؤلؤ و آن مروارید است	لَثَالِي
محل پر آب در رودخانه یا دریا	لُجَّةٌ
جمع لحظه یعنی یکبار نظر انداختن	لَحْظَاتٍ
اینجا بمعنی دریافت ذائقه سالم است مرء طعمی را	لَذَاتٍ
که موافق اشتها باشد	
بازی - کار بیهوده	لَعِبٍ
خستگی شدید	لَغَبٍ
بخطا خدا از غیر (یعنی غیر از خدا)	لَيْلِهِ اَزْمَا سَوِي

لغت	معنی
لَمْرِزَلْ	دائمی - از بین نرفته در زمان گذشته
لَهُو	خوشگذرانیهای مشغول کننده
لَوْح حَفِیْظ	لوح محفوظ یعنی نوشته پایدار برخلاف لوح محو و اثبات که ناپایدار است
لَوْ يَنْهَكُنِي	اگر لاغرم کند - اگر مریضم نماید
لَيُظْهَرَنَّ فِي الْغَايَاتِ مَا بَدَأَ فِي الْبَدَايَاتِ	یعنی تا در نهایت پیدا گردد آنچه در بدایات هویدا گشت . با اصطلاح و تعبیر امروزه یعنی تا این که تاریخ تکرار شود باین معنی که همچنانکه در زمان گذشته زنان مصری مادر ام که طلعت یوسف را ندیده بودند بر زلیخا طعنه میزدند ولی بعد که او را دیدند خوردهم شیفته صباحت و ملاحظتش گشتند و باز بان قال بحسن یوسف و بالسان حال بعشق زلیخا آفرین گفتند در زمان آینده هم کسانی که اکنون عشاق جمال مبارک را سوزش میکنند خود را از آشفتهگان روی دلجویش خواهند شد و بر عاشقانش درود خواهند فرستاد

لغت	معنی
لَيْلَةُ دَلْمَاء حرف م	تا آنچه در بدایات یعنی در ازمنه ماضیه آشکار گشته در نهائیات یعنی در ازمان آتیه نیز پدیدار گردد در برای اطلاع بیشتر بکلمه اللائمات - مراجعه فرمائید شب تاریک - لیله یعنی شب و دلماء یعنی شب آخر ماه قمری که بسیار تاریک است
مَآب مَآئِدَه مَآسِوِی اللّٰه مَآطَتِ الظُّلُمَہ مَآمُّ عَلَیْہ مَآکَان مَال مَالِک	بازگشت طعام - آنچه که غذای آماده برای خوردن را بر آن یاد در آن بگذارند آنچه که غیر خداست بو طرف شد تاریکی آنچه که ایشان بر آنند یعنی بآنچه معتقدند آنچه بوده است دارائی و اموال جمع آنست صاحب - آقا

لغت	معنی
مَالِكِ اَكْوَان	دارای جهان یعنی خدا
مَبْدَءٌ وَمَعَاد	اَوَّل وَاخِر یا دنیا و آخرت
مُبْتَرَا	پاك از آلايش و نهمت
مُبْتَرَم	محکم و متین
مُبْرَهَن شد	با برهان ثابت شد
مُتَعَال	بلند مرتبه
مجادله کردن بناحق	کوشیدن برای اینکه بناروا سخن خود را بر کسی نشانند
مُجِيب	اجابت کننده یعنی جواب دهنده بسؤال - روا
	سازنده حاجت رها کننده
مُحَارَبَه	با یکدیگر جنگیدن
مُحَال (بانشدید)	جمع محل یعنی جای فرود آمدن یا جای گرفتن
مُحَرَّمَان حَرَم رَحْمَن	احرام بندگان حَرَم خدا - احرام بستن یکی از آداب
	حج است یعنی پوشش مخصوصی است که با آن
	وارد بیت الله میشوند و حَرَم خانه کعبه و سایر
	اماکن مقدسی است که مراعات احترامش واجب باشد
مُحَض	خالص آن چیزی است که بشیئی غیر از خود آمیخته نباشد

لغت	معنی
مَخَارِف	جمع مَخْرَفَه یعنی راهی که میان دو درریف از درختان خرما باشد. و جمله (ضَاقَ عَلَى الْمَخَارِفِ) در لوح مبارک یعنی تنگ شد بر من راههای میان نخلستان و چون این جمله در فارسی ناماً نواس آن را میتوان بعبارت (راهها بر من تنگ گردید) در آورد
مَخْتُومٌ	بسته شده با گِل یا موم یا لاک و امثال ذلك چنانکه سرشیشه یا پاکت را مثلاً مهر و موم میکنند - خاتمه داده شده
مُخْلِصٌ	مؤمن بی ریا
مُخَيَّرَ کردن	اختیار بدست دادن
مَذْمَعٌ	مجرای اشک
مَذْمُومٌ و مَذْمُومَةٌ	بد
مِزَات	آئینه
مرزوق کردن	روزی گردانیدن - رزق قرار دادن
مَرْضِيّ	پسندیده - رضایت داده شده

معنی	لغت
آسوره	مُسْتَرِج
بی نیاز	مُسْتَغْنَى
پنهان شده - پوشیده شده	مُسْتَوْر
باقهر و غلبه شهر یا سنگریا کشوری را صاحب شدن	مُسَخَّر کردن
یا کسی را بی مزد بکاری واداشتن	
سوراخ سوراخ	مُسْتَبَك
افروخته	مُسْتَعِل
قربانگاه - کلاه شهد بپتهائی یعنی محل شهود	شهد فدا
بمعنی اراده یعنی خواستن است و گاهی فرقی میان	مَشِیت
اراده و مشیت میگذارند بیان مختصرش اینکه	
هر ممکن از ممکنات مرکب است از وجودی و ماضیتی	
مشیت خواستن ماضیت اوست و اراده خواستن وجودی	
محل طالع شدن آیات و مراد منظر ظهور است	مَطْلَع آیات
یعنی حضرت بهاء الله	
حیوان سواری - مرکب	مَطِیَّة
سایه دار - سایه انداز - اینکه میفرماید ظِلّ از	مُظِلّ

معنی	لغت
مُظِلّ حاکی است یعنی سایه از صاحب سایه حاکم میکند	مَظْهَرِ امر
محلّ ظهور امر یعنی حضرت بهاء الله	مَعَارِج
جمع میفرج یعنی پلگان و نزدیکان	مَعَارِف
اینجا یعنی روستان شناسا	مَعَانِی
جمع معنی یعنی چیزیکه لفظ دلالت بر آن میکند - معنای	مُعْتَدِین
تجارت و زکاران	مُعْجِزَه
انجام کاریکه دیگران از صورت دادن مثل آن عاجز باشند	مَعْرُوسَه
دار بست شده	مُعِین
اعانت کنند، یعنی یاری کنند	مُفْسِد
فساد کنند - تبهار	مَقَال
گفتار	مَقَر
قرارگاه	مَكَارِه
چیزهاییکه انسان آن را خوش ندارد	مَكَائِن
جمع مَكْمَن یعنی نهانگاه	

معنی	لغت
تیره - غبار آلوده	مُکَدَّر
نوکوران پادشاه یا ندیمان او یا خاصانش در عرف عام یعنی اهل یک مملکت که تابع یک حکومت باشند - مذهب و کیش جمع ملک و آن بمعنی فرشته است	ملازمان سلطانی مِلَّت مَلَائِکَه مَلَائِ اَعْلٰی
ارواح مجرّده - روانهای مؤمنین - روحانیان بلند مقام جماعت دنیا. ملا یعنی گروه و آکوان یعنی گون و آن بمعنی هستی است	مَلَائِ اَکْوَان
پادشاهی	مُلْک
جهان آفرینش - باطن شیء. و ملکوت با صلاَح حکماء عالمی است که از جهت رتبه معنوی فوق ناسوت و دون جبروت قرار دارند چنانکه جمیع در لوح و رقاء که قسمتی از آن در کتاب رحیق مختوم صفحه ۱۰۸۳ درج شده است میفرمایند: مقصود از ملکوت در رتبه اولی و مقام اول	مَلْکُوتِ اِنْشاء

لغت	معنی
	<p>منظرا کبر بوده و در مقام آخر عالم مثال است مابین جبروت و ناسوت و آنچه در آسمان و زمین است مثالی از آن در آن موجود تا در قوه بیان مستور و مکنون بجبروت نامیده میشود و این اول مقام تقید است و چون بظهور آید بملکوت نامیده میشود کسب قدرت و قوت از مقام اول میخاید و ببارودش عطا میکند. انتهى</p>
<p>مُلْكِيَّةٌ مَلِكِ اِمْكَان مُمْكِنَات مَمْلَكَتْ</p>	<p>گرفتار شدید - روانده شدید پادشاه عالم یعنی خدا تعامی خلق مجموع اراضی و شهرها و آباریهائیکه با سکنه اش زیر فرمان یک حکومت باشند و فارسی این کلمه کشور است</p>
<p>مَمْلُوك مناجات کردن</p>	<p>برده یعنی انسان زر خرید - اینجا بمعنی رعیت و تابع است خدا را به اسرار دل و عواطف ضمیر و حاجات خویش</p>

لغت	معنی
مَنْ حَكَمَ فِي الزُّورَاءِ	مخاطب داشتن آنکه در زوراء حکمرانی میکرد . مراد خلفای بنی عباسند زیرا مرکز خلافتشان بغداد بوده است و زوراء لقب بغداد است چنانکه در ردیف (ز) شرح گذشت نظرا . بزرگ و در الواح مقدسه مراد از این کلمه حضرت بهاء الله است
مَنْ ظَلَمَ فِي الْفِجَاءِ	آنکه در فجاء ستم مینمود . مراد خلفای بنی امیه هستند چه که مقر حکومتشان دمشق بوده است و فجاء لقب دمشق است چنانکه در ردیف (ف) شرح داده شد
مِنْ غَيْرِ اسْتِحْقَاقٍ	بدون مستحق بودن
مُنْقَعِرٍ	ریشه کن شده
مَنْوُوطٍ	وابسته
مُنِيرٍ	نورانی - روشن
مَهَايِطٍ	جمع مَهْيِطٍ و آن بمعنی محل هبوط یعنی جایگاه نزول میباشد پس مهابط وحی یعنی انبیا چه که وحی الهی بر آنها نازل میشود

معنی	لغت
بستر ایمن کنند و نگاهدارند و رسانند روزی و دهند عمر و ناظر کور را خلائی	میهار مُهَیْمَن
جمع موهبت و آن بمعنی بخشیدن بدون عوض است مرگ - مردن	مَوَهِب مَوْت
نامیده شده - علامت گذارده شده	موسوم
شهری است در قسمت شمالی عراق عرب کنونی	مَوِیل
حرف ن	
مناجات کرد با او . رجوع فرمائید بکله (مناجات)	ناجاه
آتش جنگ	نارِ حَرْب
فرود آمد	نازل شد
جماعت مردمان	ناس
قسمت جلوسریاموی جلوسر که بلند شده باشد .	ناصیه
مالک ناصیه کنایه از حضرت باری است	
نفوذ کنند یعنی گذرند مانند نیزه مثلاً که میتواند در سینه داخل شود و از پشت بگذرد	نافذ

معنی	لغت
در حالی که نظر بخدا و توکل براوست	نَاطِقٌ إِلَى اللَّهِ مُتَوَكِّلًا عَلَيْهِ
برون ریخته شد	نُثِلَ
لقب پادشاه حبشه	نَجَاشِي
آواز بلند گریه	نَعْبُ الْبُكَاءِ
مجادله کردن	نِزَاع
نسمات جمع شمه و آن در ریحا بمعنی دیم روح القدس است	نَسَمَاتُ حِمْتِ رَحْمَنِ
پس نسمات حمت رحمن یعنی انقاس قدس حمت الهی	
فراموشی	نِسْيَان
یاری کردن	نَصْرَت
فرورفت آب در زمین	نَضَبَ الْمَاءِ
جمع نفحه و آن انتشار بوی خوش است	نَفَّحَات
دالان زیر زمینی که راه دخول و خروج هر دو را داشته باشد	نَفَق
پایان	نِهَايَت
گریه بلند و بیتابی	نَوْحَه
	حرف و
فاصله میان دو کوه که در آن آب جریان داشته باشد	وادی

معنی	لغت
یا بتواند مجرای سیل فرار گیرد روشن و آشکار	واضح
حکمران ولایت یا ایالت و آن عبارت از قیمت مهمتی از مملکت است که امروزه به استان تعبیر میشود والی را هم این آیام استانداری می نامند و جمع والی ولایات است	والی
روی یعنی صورت. لَوَجَّهَ اللَّهُ یعنی از برای رضای خدا	وَجْه
ترس اهل شهرها	وَحْشَتٍ مِّنْ فِي الْبِلَادِ
جمع وحش و آن جانور محوئی است از هر نوع که باشد	وُحُوشٍ
اینجا آیات آسمانی که بر مظاهر الهی نازل شده مقصود است	وَحْيٍ
سپرده یعنی چیزی که نزد کسی یا در جایی بقصد باز گرفتن یا برداشتن گذارده شده باشد	وَدِيعَةٍ
پشت سرشان	وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ
پار سائی	وَرَعٍ
برگ	وَرَقَةٍ
بالش - پستی - تشکبه	وِسَادَةٍ
فرومایه برخلاف شریف که بمعنی گرانمایه است	وَضِيعَةٍ

لغت	معنی
<p>وِطَاء</p> <p>وَقَب بن راهب</p> <p>وَقَم</p> <p>حرف ه</p>	<p>فرش - زیرا انداز</p> <p>ابوعا مر راهب مودی بود از قبیله اوس که قبل از بعثت مژده ظهور پیغمبر را میداد و بعد اسلام آورد سپس رنجشی پیدا کرده مرتد شد و پنجاه تن از اقوام خود را هم از اسلام برگردانید و در جنگ احد در لشکر مشرکین بود و با مسلمین میجنگید بعد بروا رفت تا از هراکلیوس قیصر آن مملکت لشکر بخواهد تا مدینه را مستخر کند و از هماغجا بیاره فی از منافقان پیغام فرستاد تا مسجدی در مقابل مسجد قبا بسازند که چون مراجعت کند در آن مسجد با منافقان در تفرقه مسلمین شور و تدبیر نماید آنها هم مسجد را ساختند ولی پیغمبر که بوحی الهی برکیدشان مطلع شد امر کرد آن را سوزانیدند و از بنیان ویران کردند و این همان بنائی بود که بمسجد ضرار موسوم گشت اینجا بمعنی امور باطلی است که بر قلب میگذرد</p>

معنی	لغت
<p>سرگودان شدند غبار پراکنده وزش بارهای تند پرده دری رهبری آواز کبوتر مسخره اراده ثابت و قوی برا انجام کار بکلمه احواء مراجعه فرمائید دور است بیابان خشک</p>	<p>ها مَوَا عَبَاء مَثْوَر مُتَبَوِّب عَوَاصِف مَشْك مِدَايْت مَدِير وَرَقَاء مُزَوَا مِهْمَت مَوَاي مِهْنَات مَهْمَاء حرف ی</p>
<p>بر میگزیند و می چیند دست خدا را بسته دانسته اند . اشاره بآیه قرآن است که میفرماید رَوَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدَ اللَّهِ مَغْلُولَةً غَلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا الخ</p>	<p>يَجْتَنِي وَيَجْتَنِي يَدُ اللَّهِ رَاغْلُول دانسته اند</p>

معنی	لغت
یعنی گفتند یهود دست خدا بسته است بسته باد دستهای خودشان و ملعون شدند بسبب این سخن	يُصَلِّي عَلَيْكَ الْمَلَائِكَةُ
درود میفرستند بر تو ارواح مجرده و مقربان درگاه الهی	يُعْتَبِقُ الرِّقَابَ
آزاد کند گردنهارا - رهائی دادن اسیران	يَعْمَهُونَ
سرگردان و گمراه میشوند	يُغَيِّرُونَ
به نشیب میتازند	يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَيُحْكُمُ مَا يَرَى
بکاری بند را آنچه بخواهد و حکم مینماید آنچه اراده فرماید	يَقِينُ
علی که بیوهان ثابت شده باشد - باور داشتن	يُمَارُونَ
آنج می کنند - پا فشاری میکنند - نزاع میکنند	يَمِينُ
طرف دست راست برخلاف یسار که طرف دست چپ میباشد	يُنْجِدُونَ
سربالا میتازند	يَهْرُبُونَ
میگریزند	يَوْمُ النَّارِ
روز قیامت	